

SOLI DEO GLORIA

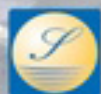
Solas

číslo 1

zima 2008

SVÄTOSŤ A POSVÄTENIE

Lebo to je vôľa Božia, vaše posvätenie
1. Te 4:3

Milí bratia a milé sestry v Kristu! Milí priatelia!

V rukách držíte prvé číslo časopisu *Solas*, ktoré vydáva neziskové kresťanské občianske združenie rovnakého mena. Týmto číslom sa k Vám prihovárame a zároveň sa aj predstavujeme.

Cieľom časopisu a samotného občianskeho združenia je šíriť zvesť evanjelia ukrižovaného a z mŕtvych vstalého Ježiša Krista. Budovať vo viere tých, ktorí veria v Jeho meno a byť svetlom a svedectvom tým, ktorí hľadajú nádej a spásu pre svoje životy.

Sme z rôznych kresťanských spoločenstiev či zhromaždení, spojených však jednou vierou v Ježiša Krista a spasenia z milosti. Stručne by sme sa mohli charakterizovať nasledovne: sme kristocentrickí. Vyznávame teda vieru v Ježiša Krista, nášho Pána a Spasiteľa, Božieho Syna, ktorí prišiel v ľudskom tele a svojou obeťou na križi priniesol zmierenie a odpustenie hriechov tým, ktorí veria v Neho.

Hlásime sa k tomu reformačnému odkazu, ktorý je spoločný a rovnaký pre všetkých opravdových kresťanov, ktorí majú živú vieru v Ježiša Krista. Hlásime sa k odkazu, ktorý je zhrnutý v piatich „sola“.

Jedine Písmo (Sola Scriptura)

Jedine Kristus (Solus Christus)

Jedine milosť (Sola Gratia)

Jedine viera (Sola Fide)

Jedine Bohu patrí sláva (Soli Deo Gloria)

Je to pravda, ktorá je spoločným základom viery všetkých kresťanov v pravom zmysle tohto slova (kristovcov), Božích detí, spasených a vykúpených bez ohľadu na to, v ktorom spoločenstve či denominácii sa stretávajú k chvále a uctievaníu Stvoriteľa vesmíru, Pána všetkého, Boha Biblie, Boha Abraháma, Izáka a Jakoba.

Vaša redakcia

Obsah

Plnosť Božieho zaopatrenia	2	Informačný a objednávací lístok	25
Posvätenie	4	Pravý vinič a letorasty	36
Napomínanie, posmeľovanie, ujímanie sa slabých a zhovievavosť	10	Pravý vinič a odrezané letorasty	41
Lót – varovanie!	16	Svedectvo	44
Otcovia a synovia v knihe Dt 6	21	Pokyny	46
Ľudský život ako vlak	23	Odkazy na biblické texty	47
		Názvy biblických kníh a ich skratky	48

Vďaka Ti Pane Ježišu za spasenie

Ruth Černá

Vďaka Ti Pane Ježišu za spasenie, ktoré si mi dal.
Vďaka, že Tvojím dieťaťom som sa stal.

Vďaka Ti za to, čoś pre mňa podstúpil,
že z lásky si ma z hriechu a pút vykúpil.

Draho vytekla Tvoja krv presvätá,
ktorá uzdravuje každého kajúceho hriešnika.

Vďaka Ti za milosť a lásku tak predrahú,
že si zachránil mňa tak malú a bezmocnú.

Prijal si ma, som Tvojím vlastníctvom
a učíš ma kráčať Tvojím chodníkom.

Aj keď som častokrát neposlušnou ovečkou
Ty smutný si, no nikdy neopovrhuješ mnou.

Verný si, nikdy sa ma nevzdáš.
Odpúšťaš mi a s láskou dvíhaš.

Prosím, formuj ma a meň život môj.
Ešte dnes Ti dávam celý čas svoj.
Veď moje srdce po Tvojej úzkej ceste,
nech vždy môžem byť na správnom mieste.

Plnosť Božieho zaopatrenia

Plnosť Božieho zaopatrenia je založená na kríži a diele Ježiša Krista. Božie zaopatrenie, to sú všetky tie veci, ktoré Boh pre nás pripravil: zmierenie, odpustenie, spravodlivosť, pokoj, uzdravenie, zdravie, svätosť, posvätenie a ďalšie, ktoré sú súčasťou toho, čo pre nás Boh zaistil v spasení.

Stredom toho všetkého, čo Boh pre nás učinil, je kríž. To, čo Ježiš Kristus učinil na kríži Golgoty je dielo dokonalé, dokončené, úplné a večné v každom smere. Nie je

nič, čo by bolo treba k nemu pridať a ani sa nemôže z neho nič ubrať. Keď si ho vierou privlastníme, zaistí v našom duchovnom živote stabilitu a istotu, ktorou nič neotrasie. *„Ale odo mňa nech je to preč, aby som sa chválil krome krížom nášho Pána Ježiša Krista, skrze ktorého mi je svet ukrižovaný a ja svetu“* (Galatským 6:14). Pavel sa chcel chváliť iba touto jednou jedinou vecou: krížom nášho Pána Ježiša Krista. Kríž nikdy nestratí svoju účinnosť.

Prvý Adam živou dušou, posledný Adam oživujúcim duchom

„Tak je aj napísané: Prvý človek, Adam, stal sa živou dušou, posledný Adam oživujúcim duchom“ (1. Korintským 15:45)

Boh v osobe Ježiša Krista zostúpil z neba a dobrovoľne sa stal jedným z ľudí. Prišiel ako opravdivý potomok Adama, z tela a krvi (ale bez hriechu). Ako posledný Adam vzal na seba celé zlé Adamovo dedičstvo. Všetku našu vinu a hriech, všetko utrpenie, všetky dôsledky hriechu, všetko zatratenie a súd. Celé toto dedičstvo vyprázdnil – vyprázdnil zlorečerstvo. Vypil horký kalich nášho dedičstva až do poslednej kvapky – v tomto kalichu už neostalo nič. Toto učinil ako posledný Adam.

Keď zomrel, adamovské dedičstvo bolo ukončené. Keď vstal z mŕtvych, vstal ako druhý človek, ako nový človek, ktorý predtým nikdy neexistoval. Každý, kto bol usvedčený a získaný Svätým Duchom k živej nádeji vo vzkrieseného Ježiša Krista, stáva sa tiež účastníkom tohto nového pokolenia.

Ako sme mali svojho praotca v Adamovi, tak máme aj pôvodcu svojho nového pokolenia v druhom človekovi – v Ježišovi Kristovi: *„Prvý človek zo zeme zemský, z hliny, druhý človek – Pán z neba. Aký bol ten*

zemský, takí aj všetci zemskí, a aký ten nebeský, takí aj všetci nebeskí. A ako sme niesli obraz zemského, tak ponesieme aj obraz nebeského“ (1. Korintským 15:47-49). V Adamovi sme zdedili vinu a hriech a všetky z toho vyplývajúce problémy a prekliatia. V Ježišovi Kristovi máme spravodlivosť a všetky z toho vyplývajúce požehnanía.

„...o koľko viacej krv Kristova, ktorý skrze večného Ducha obetoval sám seba bezvadného Bohu, očistí vaše svedomie od mŕtvych skutkov, aby ste svätoslúžili živému Bohu“ (Židom 9:14).

Ježiš Kristus, bezhriešny Boží Syn, vzal na seba všetko zlorečenie, aby každý, kto v neho uverí, mohol prijať všetko to dobro, ktoré patrí Ježišovi Kristovi pre jeho nepoškvrnenú spravodlivosť.

Čo teda máme urobiť? To isté čo mal urobiť Izraelský ľud na púšti – dnes: vo viere sa pozrieť na kríž Golgoty a uveriť v osobu a dielo Ježiša Krista. Na kríži skončilo zlé dedičstvo. Na kríži prechádzame zo starého stvorenia do nového: *„Takže ak je niekto v Kristovi, je novým stvorením; drevne pominulo, hľa, všetko je nové“ (2. Korintským 5:17).* Nové stvorenie je celkom z Boha.

Ako vstúpiť do novoty života?

Spasenie je každý zisk, úžitok, ktorý bol vybojovaný smrťou Ježiša Krista na kríži a jeho vzkriesením. Nielen odpustenie hriechov, ale každé Božie zaopatrenie je v Ježišovi Kristovi. Ako vstúpiť do Božieho zaopatrenia? Srdcom a ústami. Biblia hovorí: *„Ale čo hovorí spravodlivosť z viery? Blízko teba je slovo, v tvojich ústach a v tvojom srdci. To jest to slovo viery, ktoré kážeme. Lebo keď vyznáš Pána Ježiša svojimi ústami a uveríš vo svojom srdci, že ho Boh vzkriesil z mŕtvych, budeš spasený. Lebo srdcom sa verí na spravodlivosť, a ústami sa vyznáva na spasenie. Lebo Písmo hovorí: Nikto, kto verí v neho, nebude zahanbený“ (Rímskym 10:8-11).*

Pred rokmi som tak urobil aj ja a Boh ma zachránil z mojich hriechov a prijal ma za svojho syna. V tomto zmysle slova prejsť zo smrti do života a stať sa Božím dieťaťom, je veľmi jednoduché – zareagovať na pôsobenie Svätého Ducha, zareagovať na evanjelium, uveriť a vyznať vieru v Ježiša Krista ako svojho osobného Spasiteľa a Pána.

Drahoslav Vajda

Za najväčšie nebezpečenstvá, ktorým čelí nastávajúce storočie považujem náboženstvo bez Svätého Ducha, kresťanstvo bez Krista, odpustenie bez pokánia, spasenie bez znovuzrodenia, spoločnosť bez Boha a nebo bez pekla.

William Booth

Posvätenie

Lebo to je vôľa Božia – vaše posvätenie

1. Tesalonickým 4:3

Keď hovoríme o posvätení, tak tým obyčajne myslíme duchovný proces, ktorým jedinec prejde, a ktorý ho urobí svätým alebo svätejším. Svätý Duch nás priviedol až ku zrodeniu „v Kristu“, pokračuje v práci na nás a formuje nás čoraz väčšími na Kristov obraz, s ktorým nás zjednotil. Je to proces morálnej obnovy a premeny a tento je všeobecne označovaný ako proces posvätenia.

Ježiš Kristus zomrel, aby uskutočnil dielo vykúpenia. Jeho dielo na kríži je dokonané. Úlohu Svätého Ducha v procese posvätenia naznačuje aj jeho najbežnejší titul – *Svätý Duch* a očistné symboly, ktorými je predstavovaný v Písme – voda a oheň. Posväcujúce dielo Svätého Ducha je súčasťou celkového Božieho plánu s ľudstvom. Zahŕňa jeho prácu s obrátenými aj neobrátenými. Konečným cieľom procesu posvätenia, ktorým Boh očisťuje náš svet a ľudí v ňom, je, aby všetko (živé a neživé) bolo očistené od každej poškvrniny hriechu alebo nečistoty.

Úloha Svätého Ducha v súčasnej fáze dejín spásy je štvoraká (Jn 16:8-11): 1. usvedčovať svet; 2. očisťovať veriaceho skrze krv Kristovu pri znovuzrození; 3. uskutočniť a zviditeľniť v živote veriaceho zákonné prehlásenie spravodlivosti, ktoré učinil Boh (Rim 8:16); 4. zmocňovať veriaceho, aby napomáhal pri posväcovanom procese u druhých tým, že hlása evanjelium neveriacim a buduje veriacich.

V užšom slova zmysle sa pod posvätením môže rozumieť „také sústavné pôsobenie Svätého Ducha, ktorým sa svätosť udelená pri znovuzrození udržuje a posilňuje“ alebo „dielo Božej milosti, ktorým sme obnovovaní do človeka podľa Božieho obrazu a sme viac a viac zmocňovaní, aby sme zomierali hriechu a žili spravodlivosťou“. Za najjasnejšie chápanie tohto procesu posvätenia môžeme uviesť nasledovné: „Ide o pokračovanie procesu, ktorý začal pri znovuzrození, keď bola veriacemu udelená a vštepovaná novosť života. Konkrétnejšie, posvätenie je skutočnosť, že Svätý Duch aplikuje do života veriaceho dielo vykonané Ježišom Kristom“.

Služba Ducha v posvätení musí byť chápaná z pohľadu neoddeliteľného spojenia medzi Kristom a Svätým Duchom („*Ten ma oslávi, pretože z môjho vezme a bude zvestovať vám*“, Ján 16:14). Bolo by nesprávne hovoriť o kresťanskom živote ako o dvojúrovňovom procese, kde začiatok (ospravedlnenie) sa

týka Krista a pokračovanie (posvätenie) sa týka Svätého Ducha. Posvätenie je tak isto Kristovým dielom ako ospravedlnenie („...ako aj Kristus miloval cirkev a vydal sám seba za ňu, aby ju posvätil očistiac ju kúpeľom vody, slovom, aby si ju postavil pred seba slávnou, cirkev, nemajúcu škvrny alebo vrásky alebo ničoho takého, ale aby bola svätá a bezvadná“, Efezským 5:25-27).

Základná myšlienka posvätenia je „vyčleniť“, „oddeliť“. Tento termín je príbuzný so slovom „ospravedlniť“, lebo sa vzťahuje na udalosť, ktorá sa udiala raz a navždy: boli sme Bohom pričlenení (vyčlenení) do jeho vlastníctva (Sk 26:18). Pritom ospravedlnenie nemožno oddeliť od posvätenia (celoživotný proces morálneho premieňania na Kristov obraz). Jadro a základná pravda posvätenia je: *jednota s Kristom*. V procese posvätenia Svätý Duch stále viac a viac zrealňuje našu jednotu s Kristom v Jeho smrti a vzkriesení.

Napätie medzi „je tu“ a „ešte len príde“, týkajúce sa nebeského kráľovstva, sa odzrkadľuje aj v živote kresťana. On už je v kráľovstve Božom skrze svoju jednotu s Kristom (Kol 1:13) a teraz sedí „v nebeských oblastiach v Kristu Ježišovi“ (Ef 2:6) skrze Svätého Ducha. No aj napriek tomu stále zakúšame v našom živote to staré, ten starý život úpadku a skazy, život hriechu a fyzickej smrti. Nová zmluva toto napätie vyjadruje niekoľkými spôsobmi: „starý človek“ alebo

„staré ja“, to znamená to, čo sme kedysi boli „v Adamovi“ pod zlorečenstvom. Toto „staré“ je však už ukrižované s Kristom (Rim 6:6, Kol 3:9), ale aj napriek tomu musíme umŕtvovať našu padlú ľudskú prirodzenosť s jej hriechnymi túžbami a sklonmi (Rim 8:12-13, Gal 5:16-17, Kol 3:5-6). Kresťan je povoláný, aby bojoval proti hriechu (Ef 6:12-13, 1. Pet 5:8-9). Sme určení, aby sme boli „ako On“ (1. Jan 3:2).

Posvätenie v Starom zákone

Zdá sa, že najlepším spôsobom, ako vysvetliť svätosť, je urobiť tak v poukazaní na Boží charakter. Písmo jasne zdôrazňuje, že základnou Božou vlastnosťou je svätosť. Hovorí to o sebe on sám: „*Buďte svätí, lebo ja som svätý*“ (3. M 11:34; 1. Pet 1:16). Hovoria to ľudia: „*On je presvätý Boh*“ (Joz 24:19). Potvrdzujú to serafíni, ktorí uctievali Boha: „*A volali jeden druhému a hovorili: Svätý, svätý, svätý Hospodin Zástupov*“ (Iz 6:3). Ježiš Kristus, Boží Syn, ho oslovuje rovnako: „*Svätý Otče*“ (Jn 17:11). Svätosť je najzákladnejšou a najhlbšou vlastnosťou Božej podstaty.

Boh je svätý a túži mať s nami spoločenstvo. Problém je v tom, že ľudstvo od svojho pádu žije v padlom svete a nie je sväté. Pretože sa Boh kvôli spoločenstvu s nami nemôže stať menej svätým, musíme sa my stať svätejšími. Túto myšlienku Boh v Starom zákone oznamuje rôznym spôsobom. Predovšetkým svoj-

mu ľudu hovorí: „*Buďte svätí, lebo ja som svätý*“ (3. M 11:34). Potom zasväcuje rozmanité veci, aby mu sprostredkovali spoločenstvo s jeho ľuďom, so „*svätým národom*“ (2. M 19:6): *sväté kňazstvo*, aby mu slúžilo (2. M 29:1; 1. Sam 7:1) vo *svätých rúchach* (2. M 28:2-4 + 29:29), *svätostánok* k prebývaniu medzi jeho ľuďom (2. M 29:31), určité „*sväté dni*“, v ktorých jeho ľud mal prestať s každodennými povinnosťami a uctievať Boha (2. M 16:23; Lv 23:32) a aj *svätú vodu* na očisťovanie nečistých (4. M 5:17).

Starý zákon učí, že niečo sa môže oddeliť od Boha buďto hriechom alebo nečistotou. Odpustenie hriechu v starozákonnej dobe bolo možné získať obetovaním patričnej obeti. Očistenie od nečistoty vyžadovalo, aby sa dotýčny podriadil príslušnému očistnému obradu. Očistné rituály Starého zákona používajú krv, vodu a oheň. Prvý z nich, krv, poukazuje na službu Pána Ježiša, druhý a (do istej miery aj tretí) na službu Svätého Ducha. Svätý Duch je často symbolizovaný vodou, alebo sa o ňom hovorí výrazmi obvykle používanými pre tekutiny (naplniť, pomazať). Menej často je Duch symbolizovaný ohňom (Sk 2:3).

V knihách Leviticus a Numeri je popísaný celý rad očistných obradov. Sú to 1. obrady pre veci, ktoré sa dajú očistiť a 2. obrady pre veci, ktoré sa očistiť nedajú. Ku všetkým obradom prvej skupiny je potrebná voda. Najjednoduchšia

forma obradov tejto skupiny je tá, že človek, ktorý sa nakazil nečistotou, si má vyprať šaty a bude nečistým až do večera (2. M 11:38+40). Potom bude považovaný za čistého. Väčšia miera nečistoty vyžadovala zložitejšie obrady a prostriedky.

Za určitých podmienok sa mohla nečistou stať aj voda (Lv 11:33-35). Voda z prameňa alebo podzemnej nádrže je považovaná vždy za čistú. Voda nejakého prameňa je napríklad doslova „*žijou vodou*“: Pohybuje sa, a preto sa vždy obnovuje zo skrytého zdroja. Následkom toho sa nemôže stať nečistou.

V tom spočíva význam výrazu „*živá voda*“. Gramaticky jednoducho znamená „*voda, ktorá sa hýbe alebo plynie*“, ale teologicky znamená „*voda, ktorá sa nikdy nemôže stať nečistou*“. Práve preto veľa očistných obradov vyžaduje „*pramenistú*“ alebo „*živú*“ vodu (3. M 14:5-6, 6:50-52). To tiež vysvetľuje, prečo sa Boh hriechnemu Jeruzalemu predstavuje ako „*prameň živej vody*“ a „*prameň vody života*“ (Jer 2:13 a 17:13) a prečo sa vykladá, že „*prameň*“ a „*živé vody*“ v Zachariášovi sú určené k očisteniu (Zach 13:1; 14:8). A čo je ešte dôležitejšie, vysvetľuje to, prečo Ježiš označuje seba za prameň „*živej vody*“ (Jn 4:10-11; 7:38): Poskytuje neobmedzené očistenie od každého hriechu a nečistoty.

Druhá kategória očistných obradov sa týka vecí, ktoré nie je možné očistiť. Obvykle sú takéto veci zničené, nezriedka ohňom. Ohňom

Boh zničil Sodomu a Gomoru rovnako, ako to neskôr urobil s modloslužobným Jeruzalemom (Jer 4:4; 17:27). Všetko z Jericha, až na kovové predmety, malo byť spálené (Joz 6:17+24). Keď Achan z týchto predmetov ukradol, bol spálený on aj jeho rodina a všetky ich veci (Joz 7:12+25).

Očistné obrady sú rukolapné zviditeľnenia duchovných právd a Boh ich určil pre naše ponaučenie. Predovšetkým nás poučujú, že Boh je svätý a vyžaduje svätosť svojho ľudu. Učia nás tiež tomu, že Boh túži po tom, aby sa všetko stalo svätým. Pre každý druh materiálu poskytol očistný prostriedok, ktorý odstraňuje hriech, ale zachraňuje materiál. Materiály, ktoré nebolo možné očistiť, zničil (obvykle) oheň. Tým sa udržoval tábor aj Boží ľud v čistote či svätosti.

Táto pravda sa duchovne uplatňuje aj v prítomnej dobe. Boh je ochotný skrze posväcujúcu moc svojho Ducha očisťovať tých, ktorí sú ochotní opustiť svoj hriech. Odstráni hriech a zachráni človeka. Tí, ktorí sa svojho hriechu nevzdajú, musia byť ako tie najviac znečistené materiály v Starom zákone zničené spolu so svojim hriechom rovnakým spôsobom: ohňom.

Starozákonní proroci sa s nádejou dívali k dobe, kedy Boh očistí celé ľudstvo a svet. Boh im zjavil, že toto veľké očistné dielo vykoná svojím Duchom: „*Nie silou ani mocou, ale mojím Duchom, hovorí Hospodin Zástupov*“ (Zach 4:6). Toto

očisťovanie Duchom (rovnako ako ďalšie aspekty jeho diela) budú v budúcnosti dostupné každému, mužom aj ženám, starým aj mladým, židom aj pohanom (Joel 2:28-32). Niekedy ide o víziu očistného dažďa (Joel 2:23), inokedy o mocnú riek, ktorá plynie z chrámu celou zemou, prináša očistenie a dáva život (Ez 47:1-12; viď tiež Ez 36:25-27+29; Zach 14:4+8).

Posvätenie v Novom zákone

Termín „svätí“ je tak často používaný, že dnes ho asi berieme ako samozrejmosť. Veriaci v dobe ranej cirkvi ho však za samozrejmosť až tak nebrali, lebo si boli dobre vedomí očistných obradov mojžišovského zákona. Obecne platilo, že zachovávať svätosť je možné vyhýbaním sa nečistote a izolovaním sa od tých, ktorí sú nečistí. To je však značne pasívne chápanie svätosti: spočíva vo vyhýbaní sa nečistote.

Božia svätosť je však iná, je aktívna, aj keď držať sa čo najďalej od hriechu a nečistoty je neustále potrebné. Pretože svätý Boh túži po spoločenstve s ľuďmi, jeho aktívna svätosť spočíva v tom, že činí nečisté čisté a nesväté svätým. Tento druh svätosti umožnila Ježišova smrť. Jeho nasledovníci získali prístup do duchovného Božieho kráľovstva procesom duchovným, nie vonkajšími obradmi (rituálmi). Hoci boli obklopení nečistými ľuďmi alebo nečistými vecami, napriek tomu mohli byť svätí. Preto sa ich charakteristickým označením stáva „svätí“.

Posvätenie sa odohráva na úrovni jednotlivca. Tí, ktorí zostanú vo svojich hriechoch, nakoniec budú vyčistení ohňom. Tento proces nevyžaduje ich spoluprácu, je však bolestivý, deštruktívny a trvalý. To je ten večný trest, ktorý Biblia nazýva „peklo“, „ohnivé jazero“ a „druhá smrť“ (Iz 66:24, Mt 23:33, 25:30+41+46; Zj 20:14-15). Hoci nebudú nikdy očistení, večný oheň zaistuje, že Božie stvorenie už nikdy nebude obťažované ich nečistotou. On sa rozhodol posvätiť svet a urobí to vodou alebo ohňom.

Kresťania si „zvolili“ byť posväcovaní Duchom. To je proces, ktorý vyžaduje neustálu spoluprácu každého (1. Jan 3:3; Zj 22:11). Je to proces veľmi podobný ako pri očistných obradoch Starého zákona, pri ktorých sa používala voda. Tento posväcujúci proces odstraňuje hriech, nás však zachraňuje.

Najväčším dielom Svätého Ducha je privádzať ľudí do zmluvného vzťahu s Bohom. Medzi neobrátenými Svätý Duch pôsobí tak, že: usvedčuje z hriechu, svedčí o Kristovi a potvrdzuje Božie slovo. Hovoríme, že je to jeho najväčšie dielo preto, lebo toto sa deje medzi najväčšou skupinou ľudstva – týka sa to prakticky každého, kto nie je kresťan.

Naše spasenie môže začať až potom, keď sme boli usvedčení z osobného hriechu. Pod „usvedčením“ rozumieme to, že sa presvedčíme (pochopíme a prijmeme), že sme sa zachovali zle, a že pred

Bohom sme vinní. Usvedčenie pri nás a vypôsobuje Svätý Duch. Toto usvedčenie z hriechu je prvou etapou pri posvätení a jedinou, ktorá nevyžaduje súhlas človeka. O tejto službe Ducha hovorí Pán Ježiš „*A keď on príde, bude usvedčovať svet o hriechu, o spravodlivosti a o súde, a to o hriechu preto, že neveria vo mňa; o spravodlivosti, že idem k svojmu Otcovi, a už ma viacej neuvidíte, a o súde, že knieža tohto sveta je odsúdené*“ (Ján 16:8-11).

Všimnime si, že tu sa píše, že Duch bude usvedčovať „svet“. Inými slovami: Najväčšia práca Svätého Ducha je medzi neobrátenými a spočíva v usvedčovaní a to v tom, že ich hriechy a predovšetkým hriech neviery v Božieho syna, ich pred Bohom robia vinnými, že pre človeka spravodlivosť je možná a potrebná, a že tí, ktorí sa nepodriaďujú pôsobeniu Svätého Ducha, budú stáť pred Božím súdom.

Snahe Svätého Ducha priniesť usvedčenie je možné odolávať a odmietať ho (Sk 7:51). Ak sa však Svätý Duch stiahne, nie je žiadna možnosť pokánia alebo odpustenia, pretože chýba usvedčenie, chýba pocit viny.

Duch tiež svedčí o Kristovi a usvedčuje nás v pravde: „*...Ale keď príde Tešiteľ, ktorého vám ja pošlem od Otca, toho Ducha pravdy, ktorý vychádza od Otca, ten bude svedčiť o mne*“ (Ján 15:26). Duch okrem vnútorného usvedčenia a svedectva o Kristovi tiež dosvedčuje a potvrdzuje Božie slovo.

Boží Duch veriaceho po obrátení neopúšťa (Jn 14:16). Väčšia poddanosť veriaceho vedie k väčšej spolupráci a dôvernosti so Svätým Duchom. Duch pôsobí tiež tak, že nám pomáha vyhýbať sa hrešeniu. Sme vinní hriechom nedbalosti (zanedbania) v tom, že nikto z nás dosť neuctieva Boha, dosť ho nemiluje a dosť mu neslúži a to bez ohľadu na skutočnosť, že z času na čas spáchame nejaký iný hriech. Preto môžeme hovoriť o „celoživotnom procese, ktorým sa jeho (t.j. Božia) svätosť stáva v našom živote skutočnou“.

Duch si používa veriacich, aby boli nápomocní v diele posvätenia. To je oveľa viac, než len požiadavka na našu neustálu spoluprácu pri procese nášho posvätenia vo veciach ako odolávať pokušeniu k hriechu (2. Kor 6:16-7:1; Zj 22:11). Znamená to napomáhať k posväteniu druhých.

V histórii cirkvi sa učenie o kresťanskej svätosti často sústreďovalo na jednotlivcov, na „svätého muža“, alebo na „svätú ženu“. Pritom sa zabúdalo na „svätý ľud“ alebo „svätú cirkev“. Raná cirkev videla kresťanský život a kresťanské posvätenie v kontexte (na pozadí) milujúceho, starostlivého spoločenstva. Svedčia o tom listy apoštolov, kde výzvy k svätému životu sú v množnom čísle (Rim 6:1-23, Gal 5:13 – 6:10, Ef 4:17 – 6:18). Nemalo by to byť nesprávne pochopené, lebo Boh s nami jedná ako s jednotlivcami. Tento kolektívny pohľad

na Boží ľud ukazuje cestu ku kresťanskej rozumnosti, realizmu a celistvosti.

Svätý Duch dáva veriacemu spoločenstvo s ostatnými veriacimi (Flp 2:1). V rámci tohto spoločenstva nás Boh vyzýva k tomu, aby sme sa navzájom konfrontovali vo veciach hriechu (Mt 18), navzájom sa povzbudzovali (Žd 10:24), navzájom sa milovali (Rim 13:8), navzájom sa o seba starali (1. Kor 12:25-26).

Kresťan je povoláný, aby bojoval proti hriechu. Aj keď sú situácie, že sa nám zdá, že všetko je proti nám, aj tak sme povinní držať si svoje presvedčenie, svoju vieru a postaviť sa (bojovať) proti svetu (jeho spôsobom), telu a hriechu. Kresťan vie, že utrpenia tohto veku a súčasná situácia nebudú donekonečna pokračovať. Sme určení, aby sme boli „ako On“. Toto dielo v nás Svätý Duch dokoná, keď sa znova vráti Kristus (1. Jan 3:2). Ten, kto začal dobré dielo v nás, slúbil, že ho aj dokončí v deň príchodu Ježiša Krista (Flp 1:6). Do tej doby je ale našou úlohou sa (za pomoci a pod vplyvom Svätého Ducha) očisťovať (1. Jan 3:2-3).

Farizeus mal súbor zákonov, ktorý mu hovoril, ako uplatňovať mojžišovský zákon vo svojom živote, a ktorý mu predpisoval chovanie za každej situácie. To ho chránilo pred nakazením sa nečistotou. Veriaci má Svätého Ducha, ktorý robí to isté. Ukazuje mu, ako

jednať, aby bolo možné vyhnúť sa hriechu za každých okolností (Rim 8:6-10). Z rovnakého dôvodu otvára Duch veriacemu Božie slovo (1. Kor 2:9-16) a často mu pripomína, čo hovoril Pán Ježiš (Jn 14:16). Takto teda Duch pomáha, aby sa spravodlivosť veriaceho stávala skutočnou, reálnou, viditeľnou.

Toto je perspektíva kresťana. Toto je naša perspektíva – per-

spektíva Božieho ľudu. Je to ako očakávanie svitania po tmavej noci. Práve táto perspektíva je pohnútkou, aby sme pracovali na posvätení v milosti a v moci Svätého Duča až po ten deň, ktorý má prísť, kedy Boží ľud bude predstavený ako nepoškvrnená nevesta svojmu nebeskému ženíchovi (Ef 5:26-27, Zj 19:7-9).

dv

Pane, učíš ma tak svätým, ako len omilostený hriešnik môže byť.

Robert Murray McCheyne

Napomínanie, posmelovanie, ujímanie sa slabých a zhovievavosť

*A prosíme vás, bratia, napomínajte neriadnych, posmelujte malomyseľných,
ujímajte sa slabých a buďte zhovievaví ku všetkým*

1. Tesalonickým 5:14

V Písme sa stretávame s rozličnými témami. Nachádzajú sa tam témy ako Izrael, Boží zákon, život Pána Ježiša Krista a ďalšie. Nájdeme tam dve centrálné témy, ktoré sa opäť a opäť opakujú, Písmo sa k nim na rôznych miestach vracia. Božie slovo často hovorí o ospravedlnení. Hovorí o tom, ako sa pred Bohom stávame prijateľní. To je téma o ospravedlnení hriešnika.

Keď ospravedlnenie prijmeme ako dar Božej milosti, tak je pre nás dôležitá iná veľká biblická téma, ktorú všetci kresťania v histórii zvykli nazývať *posvätenie*.

Posvätenie v našom živote je o tom, čo sa deje od okamžiku obrátenia, uverenia až do našej fyzickej smrti alebo do okamžiku, kedy sa Pán Ježiš Kristus opäť vráti na túto zem a my budeme k nemu

priamo vychvátení. To druhé, tento krásny a predivný slub, ktorý nakoniec jednu generáciu postretne, by sme si asi vyvolili najradšej.

To, čo teraz dobre vieme, je, že po tom, ako sme prijali dar sprava-

vodlivosti, tak posvätenie sa neudeje vo všetkých oblastiach nášho života za jednu noc alebo za jeden deň, ale deje sa postupne po krokoch. Niekedy ide rýchlejšie, inokedy pomalšie. Keď posvätenie ide rýchlo, tak chvála Pánovi. Keď pomalšie, tak je to pre nás výzva k zamysleniu a skúmaniu.

Celý život v nás bude pôsobiť Božie slovo. Bude v nás najrôznejšími spôsobmi pôsobiť Duch Svätý. Boh bude opäť a opäť pôsobiť cez cirkev, cez bratov a sestry a cez rôzne okolnosti v našom živote, aby sme sa stávali dokonalejšími, svätejšími, keď odpovedáme na to, čo Boh od nás chce: podobať sa viac a viac na obraz Ježiša Krista (Ef 4:13). Tam, do tohto balíčka o posvätení, dávam bez váhania aj 14. verš piatej kapitoly prvého listu Tesalonickým: *„A prosíme vás, bratia, napomínajte neriadnych, posmelujte malomyselných, ujímajte sa slabých a buďte zhovievaví ku všetkým“*. Je to veľmi koncentrovaný verš, nahustený. Štyri Pavlove príkazy v jednom verši. Chcem sa pozrieť jedno po druhom na všetky tieto štyri príkazy, štyri inštrukcie, štvoraký Pavlov vstup do nášho života.

Napomínanie

To prvé, o čom hovorí, čo prikazuje, o čo prosí, čo si žiada, aby sa dialo medzi kresťanmi v tesalonickom zbore, je: *„Prosíme vás, bratia, napomínajte neriadnych“*. Biblické verše okrem toho, že majú všeobecnú platnosť, vychádzajú väčšinou

z konkrétnej situácie. Bol okamžik, chvíľka, v ktorej sa odohrala nejaká udalosť a to bolo príležitosťou pre Pána Ježiša alebo apoštolov, niečo vyriešiť, k niečomu sa vyjadriť.

Pavol sa opakovane vyjadruje k situácii, ktorá sa v tomto zbore, ako sa zdá, vyskytovala často – pretrvávala. *„Lebo aj keď sme boli u vás, to sme vám prikazovali, že ak niekto nechce pracovať, nech ani nejde“* (2. Tes 3:10 a 2. Tes 3:11). Zrejme táto potreba vyjadriť sa k situácii v tesalonickom zbore u Pavla pretrvávala. Pavol pripomína: *„Keď sme boli u vás, vtedy sme to osobne učili a teraz vám to opäť písomne pripomínam, že je veľmi vážne, veľmi podstatné, aby ste pamätali na to, že keď sa niekto nemá ku práci, nech ani nejde“*.

Toto rozhodne nie je inštrukcia, že tí, ktorí sú chorí, slabí, bezvládni, pokročilí vekom alebo malé deti, sú vystavení tejto kázni a vážnemu dopadu tohto verša, že nebudú jesť. Táto prísna inštrukcia znamená: *„Ten kto je schopný, kto to dokáže, kto má predpoklady, aby nejakým spôsobom konal nejakú prácu, v niečom bol každodenne každý týždeň zapojený a nerobí tak, nech ani nejde“*. Očividne v tomto zbore boli aj ľudia, ktorí sa nemali veľmi do práce.

Keď si pozorne prezrieme prvý aj druhý list Tesalonickým, tak si myslím, že tam boli dva dôvody, prečo niektorí nič nerobili. U jedných to bolo kvôli tomu, že boli leniví, alebo neboli dostatočne húževnatí alebo odhodlaní, či rázni

v tom, aby ako kresťania v pokoji pracovali, aby vykupovali čas užitočnou prácou, aby mohli živiť seba a aj udeliť inému, pomôcť núdznemu. Tento hriech ostával neumŕtvený a nakazoval ďalších. Boli zlým príkladom pre ostatných a Pavol opäť má potrebu vyjadriť sa k tejto situácii. Dostáva správy, má spätnú väzbu, že toto v zbore stále je, že to pretrváva.

U iných to mohlo byť spojené aj s tým, že boli v očakávaní druhého príchodu Pána Ježiša Krista. Očakávať na druhý príchod Pána je dobré a správne. Pavol o tom hovorí aj v piatej kapitole aj na iných miestach oboch listov Tesalonickým. Ale čakanie na príchod Pána ich zamklo do pasivity. Založili ruky a povedali: „Tak už sa nič neoplatí robiť. Už sa do ničoho neoplatí púšťať“.

Samozrejme, že čakáme a budeme očakávať príchod Pána Ježiša Krista. Riešenie však nie je v tom, že si povieme: „Pretože Pán Ježiš príde každú chvíľu, tak sa už do ničoho nebudeme púšťať. Všetko dáme bokom a len zložíme ruky do lona a budeme pasívne čakať.“ Naopak. Robíme, čo vládžeme a zapojíme sa do toho, do čoho sa zapojiť môžeme.

Konkrétni ľudia v konkrétnej situácii viedli Pavla k napomínaniu Tesalonických: napomínajte neriadnych a takto im poslušzte, takto sa vzájomne budujte. „*Preto sa napomínajte navzájom a vzdelávajte jeden druhého, ako aj robíte*“ (1. Tesalonickým 5:11). Jednoducho je to napo-

mínanie sa navzájom. Nielen v zbore v Tesalonicách. Už to, že si v zbore, že si v cirkvi, že si medzi kresťanmi, že si v zdravom zbore, napomínanie vždy má takto fungovať: od jedného človeka k druhému.

K tomuto napomínaniu Pavol v ďalšom verši spomenie ešte iný druh napomínania. „*Ale vás žiadame, bratia, aby ste znali tých, ktorí pracujú medzi vami a sú vašimi predstaviteľmi v Pánovi a napomínajú vás*“ (1. Tesalonickým 5:12). Predstavení, ktorí sú v tomto verši spomínaní, sú predovšetkým pastori a starší. Úrady pastorov a starších sa prejavujú aj napomínaním. Takéto napomínanie môžeme vidieť aj na iných miestach Biblie, napríklad v 2. Timoteovi 4:2: „*Káž slovo, pristupuj v pravý i nepravý čas, karhaj, tresci, napomínaj s celou zhovievavosťou a s učením*“. Sú napomínanie, karhania a trestania, ktoré z biblického pohľadu patria iba starším. Patria iba ľuďom, ktorí sú predstavení.

Napomínanie v 1. Tes 5:14 je dané pre nás pre všetkých a je dané ako napomínanie neriadnych. Znamená to, že ten, kto je neriadny, nekráča podľa poriadku, ktorý je Bohom daný do cirkvi. Napríklad, čo sa týka práce. Nejaký brat/sestra neprejavuje dostatočné odhodlanie k tomu, že kým nepríde Pán bude aj pracovať, že je to jedna z jeho/jej úloh a zodpovednosti na tejto zemi. Keď si študent, tak to je tvoja práca, a tak sa k tomu štúdiu aj musíš mať. Pavol hovorí: „V prácach nie lenivý

a duchom vrúcny.“ V štúdiu teda nie lenivý, v tvojej práci nie lenivý, v tvojej službe nie lenivý – nie lenivý v čomkoľvek, čo ti je zverené.

Čo znamená takéto napomínanie alebo naprávanie? Rozumiem tým primeraný vstup alebo podnet alebo inštrukciu brata alebo sestry ku konaniu alebo životnému stavu iného brata alebo sestry. Primeraný vstup je napríklad: rozhovor, otvorenie príslušnej oblasti a porozprávanie sa. Napomínajte neriadnych! Jednoducho je to skupina ľudí, ktorí v niečom zaostávajú. V niečom nekonajú podľa svojich schopností a daností. Veľmi často takýmto slabým miestom môže byť oblasť hospodárenia. Ďalej to môže byť rodinný život a všetko, čo k tomu patrí. Mnohí kresťania presedia hodiny a hodiny pred televízorom, ktorý je zapnutý od rána do večera, alebo sa nachádzajú na miestach, kde kresťan nemá byť. Cieľom napomínania neriadnych je získať ich späť pre to, čo je dobré, užitočné a prospešné.

Ďalšie oblasti: manželstvo, postoj k službe či iné. Môže byť brat, sestra, ktorý sa nijako nemá do nijakej služby a to je podľa Božieho slova neriadnosť, lebo Božia požiadavka je: máš schopnosť, máš kapacitu, máš zdravie, máš silu, máš danosti, potom ich používaj v zbore, v spoločenstve.

Kedy príde katastrofa do zboru a do cirkvi? Tá príde vtedy, keď sú srdcia zatvorené a postoje tvrdošijné a my sa zatvárame pre naprá-

vanie, pre napomínanie. Sme tvrdého srdca, sme odmietajúci. Je smutný fakt, že mnohokrát v cirkvách a zboroch sa ľudia stavajú do pozície, že sú neprístupní pre naprávanie. Existuje veľmi negatívny jav, že len čo sú ľudia napomenutí v jednom zbore, utekajú do ďalšieho zboru. Tam sú opäť v niečom napomenutí a zase utekajú do ďalšieho zboru. Nechcú byť nikdy v ničom napomenutí. Ak k napomínaniu dôjde, stiahnu sa do ulity, idú na iné miesto. Putujú z miesta na miesto a vidíte na ich životoch, že nikde neprijali v ničom nijaké naprávanie. Čisté samorasť. Tvarujú sa sami od seba. Chcú len prichádzať do zhromaždenia a vybrať si jahôdky, čerešničky, len to najsladšie, najlepšie, ale tým to pre nich končí. Máme v zboroch neriadnych, a tak nemáme inú možnosť ako konať podľa tohto slova: napomínajte neriadnych.

Posmelujte malomyselných

Porozumieť, čo je to malomyselnosť, nie je ťažké. Je to človek s „malou myslou“ alebo vzhľadom na pôvod tohto slova presnejšie by bolo, keby sme povedali, že je to človek s „malou dušou“. Posmelujte človeka s malou dušou. Niečo sa s ním stalo. Jeho duševná kapacita, jeho schopnosť duševného života nie je taká, aká by mala byť a upadá do malomyselnosti.

Veľmi dôležité pritom je vidieť a rozumieť, že toto nemá nič spoločné s intelektom, so vzdelaním a spo-

ločenským postavením. Môžeš mať všetky akademické tituly a upadneš do malomyseľnosti. Môžeš mať rozsiahle a hlboké vzdelanie a upadneš do malomyseľnosti. Môžeš mať relatívne menšie vzdelanie a môžeš ďaleko lepšie zvládnuť stavy malomyseľnosti ako Ľudia, ktorí sa so vzdelaním dostali ďalej.

Upadnúť do malomyseľnosti znamená, že nie sme schopní správne vidieť, kto je Boh a to, aká je jeho sila. Nevidíme správne to, že máme vieru, ktorou môžeme žiť. Nevidíme správne to, kto je Pánom nad všetkým. Jeden zo spôsobov, ako sa padá do malomyseľnosti zvyčajne znamená myslieť podľa strachu, podľa úzkosti, podľa napätia v našej duši. Potom takého človeka nájdeme ako kôpku nešťastia, čo skoro vždy ide ruka v ruke s depresiou, ktorá ho potom začne ovládať a sadne na neho ako čierny mrak. Človek v takomto stave všetko okolo seba vidí a vykladá pesimisticky.

Jeden zo zdrojov, ktorý nás dostáva do malomyseľnosti, je nechať sa ovplyvniť zlým príkladom. Obyčajne vtedy, keď vidíme, ako niekto koná neveriacky a my sa tým necháme strhnúť. Poznáme príklad z Písma, keď Mojžiš poslal 12 mužov z izraelského ľudu preskúmať kanaánsku zem. Desiat z nich nemali žiadnu vieru, vôbec nechceli reagovať na Božie sľuby. Čítame v knihe Numeri, že pustili zlú povest o zemi. Len dvaja z nich boli odvážni, statoční a vrátili sa s dob-

rou správou naspäť k Izraelcom. Ktorých príklad vtedy vyhral? Tých nevereckých a tisícky ľudí na púšti boli ním strhnuté – a vidíme tisícky úplne malomyseľných ľudí.

Ďalšia situácia, kedy môžeme upadnúť do malomyseľnosti, je telesná alebo duševná vyčerpanosť. Predstavte si, že ste mali nepríjemný úraz a ležíte v nemocnici. Na nohe a ruke máte sadru a po tele modriny. V hlave vám treští a hučí. Zrejme vtedy asi nebudete sršať životným optimizmom. Aj keď nehovorím, že by ste práve aj v takejto situácii nemohli byť prúdom života pre druhých, ktorých zasiahne váš optimizmus a hneď sú obživení. Dobré vieme z osobnej skúsenosti, že telesná nemoc je tak často spojená aj s duševnou depresiou. Príde na nás nemoc a my aj duševne ľahko padneme, padneme do malomyseľnosti.

Čo hovorí Pavol, čo treba robiť s malomyseľnými? Posmeľujte malomyseľných – to je tá Pavlova inštrukcia. Čiže keď vidíš malomyseľného brata alebo sestru, keď vidíš pesimizmus, úzkosť, napätie, ktoré z nich idú, vtedy inštrukcia je: posmeľuj, dodaj smelosti. Pomôž mu vidieť veci inak, v inom svetle než ich vidí on. Pomôž mu napríklad tak, že sa s ním pomodlíš, a potom mu popripade povedz ešte zopár viet posmelenia. To môže pre neho úplne stačiť a malomyseľný je posmelený a môže ísť ďalej.

Božie slovo je veľmi presné. Je dýchnuté Duchom a nebolo by dobré, keby sme slová v Písme popreha-

dzovali. Napríklad, keby sme začali posmeľovať neriadnych a napomínať malomyseľných. Neriadneho máme napomínať, ale malomyseľného máme posmeľovať. Nesmieme urobiť naopak. Malomyseľných posmeľujeme a nie, aby sme ich ešte napomínaním trápili v ich utrpení, v ktorom sa už aj tak sami nachádzajú.

Ujímajte sa slabých

Ujímajte sa slabých! Tých, ktorí sú v niečom slabí. Ty si v niektorej oblasti silnejší kresťan, tak urob niečo konkrétne, urob dobrý čin človeku, ktorý je v tejto oblasti slabý. Pre teba normálna vec, ale on je v tom slabý a nezvláda situáciu, nezvláda túto vec. Môžeš niečo konkrétne pre neho urobiť? Ak áno, treba to urobiť.

Na tomto mieste slabosť znamená jednoducho neschopnosť naplniť nejakú požiadavku, normu, ideál. Toto ujímanie sa slabých jednoznačne súvisí s Pavlovým príkazom z Galatským 6:2 príkazom „jedny druhých bremená neste“.

V zhromaždeniach, medzi nami, sú aj slabí ľudia. Nikdy to nebude tak, že všetci sme úplná elita a všetko nám ide dobre. Takéto situácie nastávajú hlavne vtedy, keď do spoločenstva prichádzajú noví ľudia so všelijakou minulosťou, so všelijakým pozadím, vo všelijakých stavoch. Treba sa ich ujať.

Budte zhovievaví ku všetkým

Zhovievavosť je niečo, čo my ako kresťania musíme mať, až kým

neprídeme do nového neba a novej zeme, kým sa nevráti a nepríde vzkriesený Kristus, lebo zhovievavosť existuje a je potrebná tam, kde je nedokonalosť. Tam na niečo čakáme, tam musíme niečo pretrpieť.

Manžel musí byť voči svojej manželke v niečom zhovievavý. Manželka musí byť zhovievavá k svojmu manželovi. Ľudia v zhromaždení musia byť zhovievaví k svojmu pasttorovi, svojim predstaveným. Predstavení musia byť voči svojim bratom a sestrám v mnohom zhovievaví, lebo sa všetci v mnohom meníme a premieňame. Keď u niekoho niečo, nejaká vlastnosť alebo vec hoci aj zajtra už bude zmenená, ale dnes ešte zmenená nie je. Musíme byť voči tomu zhovievaví. Ja s nejakou vecou zápasím, ja nejakou situáciou prechádzam, ale potrebujem, aby dnes ten druhý prejavil voči mne zhovievavosť. A nielen my potrebujeme zhovievavosť od iných, ale aj my potrebujeme iným zhovievavosť prejavovať.

Veľká časť nášho posvätenia spočíva v znášaní iných ľudí. Z nášho textu mi to vychádza, že táto štvrtá Pavlova inštrukcia o zhovievavosti ku všetkým sa týka ako obrátených, tak aj neobrátených ľudí. Teda my musíme byť zhovievaví ku všetkým: ako k obráteným, tak aj k neobráteným.

V balíku o našom posvätení sú stovky vecí. Patria tam aj veci, ktoré sú tu spomenuté: napomínanie neriadnych, posmeľovanie malomyseľných, ujímanie sa slabých

a zhovievavosť ku všetkým. Tieto štyri Pavlove inštrukcie sa naplňajú spoločne (vzájomne), naplňajú sa v spoločenstve. Na to, aby sa tieto inštrukcie naplnili, musia byť

aspoň dvaja. Týkajú sa nášho spoločenstva, týkajú sa tvojho spoločenstva, týkajú sa všetkých kresťanov navzájom.

Ján Šichula

Lenivému kresťanovi budú stále chýbať štyri veci: potešenie, spokojnosť, spolaľnosť a uistenie. Boh učinil veľkú priepasť medzi radosťou a záľacivosťou, medzi lenivosťou a istotou, a preto sa ti nikdy nepodari spojiť to, čo Boh rozdelil.

Thomas Brooks

Lót - varovanie!

A [Lót] predlieval...

Genesis 19:16

Biblia, ktorá bola napísaná na naše poučenie, nám ukazuje, akí by sme nemali byť a rovnako aj to, akými by sme byť mali. Ak chceme byť svätí, Biblia nám ukazuje, čomu sa máme vyhnúť, aj čo hľadať. Lót je príkladom toho, čoho sa vyvarovať. Jeho charakter sa dá zhrnúť do slova „váhať“. Aj napriek prehováraniu dvoch anjelov, aby opustil Sodomu, on stále váhal!

Aký bol Lót človek?

Ak by som teraz jednu vec úplne nevyjasnil, možno by si mnohí povedali: „Ach! Lót bol zlý človek, biedny neobrátenec – niet sa čo čudovať, že sa toľko zdráhal.“ Lenže Lót taký vôbec nebol. Lót bol naozajstné Božie dieťa a ospravedlnený veriaci. Ako hovorí Písmo, bol to *spravodlivý* muž (2. Petrov 2:7). V jeho charaktere však boli chyby a za ne draho zaplatil. A tak nezabudnime, že podobne ako Lót, aj kresťan môže mať veľa nedostatkov, a predsa môže byť pravým kresťanom.

- a) Vieme, že Lót žil v skazenom meste, videl a počul bezbožné skutky, a predsa sám nebol bezbožný (2. Petrov 2:8). Existovať v Sodome ako spravodlivý muž sa dá len z Božej milosti. Bez takejto milosti je to úplne nemožné.
- b) Ďalšie svedectvo o jeho charaktere je, že „*sa trápil vo svojej spravodlivej duši pre bezbožné skutky, ktoré videl a počul*“ (2. Petrov 2:8, evanjelický preklad). Pohľad na hriech ho zarmucoval, bolel a zraňoval. Nie je možné vysvetliť to inak než Božou milosťou.

c) Ďalší dôkaz o jeho charaktere vyplýva z toho, že bol „*strápený až do ustania bezúzdnyim životom bezbožníkov*“ (2. Petrov 2:7). Nebolo to u neho tak, ako sa to stáva mnohým, že by si postupne už natoľko navykol na hriech okolo seba, že by ho už vôbec netrápil. Znova platí, že ani túto skutočnosť si nie je možné vysvetliť inak, ako pôsobením Božej milosti v Lótovi.

Takže nezabúdajme – Lót bol Božie dieťa.

Čo sa o ňom dozvedáme zo slova: „A [Lót] predlieval“?

Vedel, aká otrasná bola morálka obyvateľov mesta, v ktorom žil a uvedomoval si, aký strašný súd každú chvíľu dopadne na mesto. Vedel dobre, že Boh je Bohom, ktorý vždy dodrží svoje slovo a aj napriek tomu všetkému sa Lót prejavil ako zarážajúco váhavý. Veril, že sú v nebezpečenstve, keďže sa pokúsil ísť za svojimi nastávajúcimi zaťmi a naliehavo ich žiadal, aby utiekli: „*Vstaňte, vyjdite z tohto miesta, lebo Hospodin skazí mesto*“ (Genesis 19:14). A predsa sám váhal!

Bol pomalý vtedy, keď mal byť rýchly, cúval vtedy, keď mal ísť vpred a otáľal vo chvíli, keď sa mal náhlíť. Aj keď to možno znie šokujúco, obávam sa, že aj *dnes* existuje veľa kresťanov podobných Lótovi! Existuje mnoho naozajstných Božích detí, ktoré žiaľ vedia oveľa viac, než o tom svedčí ich skutoč-

ný život a rozumejú omnoho viac, než čo úprimne praktizujú. Veria, že existuje nebo a zdá sa, že sa o neho starajú len pramálo. Veria v peklo, ale zdá sa, že sa ho boja len veľmi málo. Nenávidia diabla, a pritom ho často pokúšajú a dávajú mu priestor. Čo máme povedať na adresu takýchto kresťanov? Sú to Lótovi bratia a sestry!

a) Sú to ľudia, u ktorých sa prejavujú sklony myslieť si, že skutočná svätosť je mimo ich dosahu. Budú súhlasiť, že svätosť je nádherná vec. Radi o nej čítajú a pozorujú ju na iných. Ale vyzerá to tak, že sa uspokojili s myšlienkou, že svätosť je mimo ich dosahu.

b) Sú to ľudia, ktorí prechovávajú nesprávne myšlienky o láske a vynaložia všetku snahu, aby sa zapáčili každému, len nie Bohu. Boja sa, aby ich niekto nepokladal za úzkoprsých, a tak sa snažia ulahodiť každému, zabúdajúc na to, že sa mali najprv uistiť, či sa páčia Bohu.

c) Sú to ľudia, ktorí sa vyhýbajú sebazapreniu a nemajú ochotu priniesť obeť. Vyzerá to, že sú neschopní poslúchnuť Pánov príkaz „*nech...vezme svoj kríž a ide za mnou*“ (Matúš 16:24).

d) Sú to ľudia, ktorí váhajú vždy, keď treba pevne dodržať cestu Božiu a myslia si, že svetu urobia dobre tým, ak sa sami troška vyberú na cesty sveta. Pritom však neurobia pre svet nič dobré, ale iba uškodia sami sebe.

Človek, ktorý váha, nebude nikdy šťastný!

Čo spôsobilo Lótovo váhanie?

Už skôr vo svojom živote urobil chybné rozhodnutie. Abrahám dal Lótovi na výber, kde by sa mohol usadiť spolu so svojím stádom a dobytkom. Lót si vybral územie, ktoré vyzeralo najvhodnejšie pre zvieratá, územie blízko mesta Sodoma. Nepýtal sa Boha, či koná touto voľbou správne. Vybral si na základe svetskej múdrosti, nie na základe viery v Boha.

Zamiešal sa medzi bezbožných aj napriek tomu, že to vôbec nebolo nutné. „*Lot...posunoval svoje stány až po Sodomu*“ (Genesis 13:12). Keď o ňom počujeme znova, už sa nachádza v Sodome (Genesis 14:12). Ak niekde v živote urobíš chybné rozhodnutie – nebiblické rozhodnutie – a usadiš sa uprostred bezbožných ľudí, je isté, že to negatívne poznačí tvoj duchovný život. Je to najzaručenejší spôsob, ako otupiť svoje vlastné city vo vzťahu k hriechu. Vyvaruj sa zbytočného zmiešania sa s bezbožnými ľuďmi. Daj si pozor, aby si nezapakoval Lótovu voľbu!

a) Pamätaj na tieto skutočnosti vždy, keď sa budeš rozhodovať, kde sa presťahovať. Vždy uvažuj nad tým, čo bude dobré pre tvoj duchovný život. Zisti, či sa posolstvo evanjelia verne zvestuje niekde v rozumnom dosahu od miesta, kde sa nachádzaš. Daj si pozor, aby si nezapakoval Lótovu voľbu!

b) Pamätaj na tieto skutočnosti vždy, keď si budeš vyberať zaistenie. Nestačí pozeráť len na prostú výšku platu alebo na možnú šancu ďalej pracovne postupovať. Polož si otázku, či táto práca bude duchovne hatiť alebo ti bude užitočná.

c) Pamätaj na tieto skutočnosti, keď sa budeš chcieť zosobášiť. Vybral si si za partnera veriaceho? Bude ťa tvoj partner ťahať bližšie ku Kristovi alebo k neveriacemu svetu? Na kresťanské manželstvo treba viac než len náklonnosť a priateľstvo, viac než len túžbu po útulnom domove. „Porozmýšľaj“, ako povedal jeden dávny pisateľ, „porozmýšľaj a ešte raz porozmýšľaj pred tým, než sa zaviežeš“. Daj si pozor, aby si nezapakoval Lótovu voľbu!

Možno sa domnievaš, že na ničom z vyššie uvedeného v skutočnosti nezáleží, ak si ospravedlnený kresťan, ktorý patrí do Kristovho ľudu. Dovoľ mi však vysloviť varovanie – tvoja duša nikdy nebude prospievať, ak na začiatku svojho života urobíš zlé rozhodnutia. Iste, praví veriaci nikdy duchovne nezahynú, ale ani ich duchovný život nerozkvitne, ak váhajú vtedy, keď je čas byť odhodlaný a rozhodný.

Aké následky mala Lótova váhavosť?

Niektorí by možno chceli namietnuť: „Napokon čo na tom, keď Lót bol spasený. Bol ospravedlne-

ný – dostal sa do neba a mne o viac nejde“. Chcem vám teraz ukázať jednu alebo dve veci z Lótovho života, ktoré stoja za zamyslenie. Potom možno uvidíte, prečo je tak zavádzajúce rozprávať takýmto spôsobom.

- a) Lót pre obyvateľov Sodomy neurobil nič dobré. Žil tam mnoho rokov a bezpochyby mal mnoho príležitostí hovoriť o Božích veciach a snaživo volať ľudí k odvráteniu sa od hriechu. Vyzerá to ale tak, že na nich nemal vôbec žiadny vplyv. V Sodome sa s výnimkou Lótovho domu nenašla ani jedna spravodlivá osoba.
- b) Lót ani jednému zo svojich príbuzných nepomohol prísť do neba. Vieme, že mal manželku a dve dcéry. Avšak je zrejmé, že sa vôbec nebáli Boha. Keď sa pobral varovať svojich nádejných zaťov pred blížiacim sa Božím súdom, vysmiali sa mu – „*v očiach jeho zaťov to bolo, ako keby žartoval*“ (Genesis 19:14). Lót je ukázkou toho, čo si neveriaci myslia o zdráhavom kresťanovi! S Lótom odišla z mesta aj jeho žena, ale ďaleko nedošla. Nemala vieru držať sa toho, čo Boh povedal, ani nevidela dôvod pre taký súrny útek. Nebrala ohľad na jasný príkaz anjela neobzerať sa a premenila sa na soľný stĺp (Genesis 19:17). Jeho dcéry unikli spolu s ním, ale dopadli tak, že Lóta zviedli do otrasného hriechu (Genesis 19:33–36). Je smut-

né, keď si uvedomíme, že Lót nebol užitočný k záchrane od pekla ani len u jedného človeka. Tým nehovorím, že veriaci, ktorí neotálajú, budú zaručene kanálom, cez ktorý príde na svet veľké požehnanie. Ani nenaзначаюem, že kresťania, ktorí neotálajú, budú úplne automaticky použitými na obrátenie členov ich rodiny. Hovorím však, že je nemožné nevidieť spojenie medzi Lótovým zlým rozhodnutím a jeho váhaním, spojenie medzi jeho otáľaním a jeho duchovnou neužitočnosťou vo vzťahu k iným.

- c) O živote Lóta v období po úniku zo Sodomy vieme veľmi málo. Jeho prosba dostať sa do Coára, následný odchod, skutky vykonané v jaskyni, to všetko spoluvytvára jeden príbeh o jeho vratkom stáťi v milosti a o biednom stave jeho duše, do ktorého upadol. Z Biblie sa dozvedáme o posledných dňoch Abraháma, Izáka, Jáкова, Jozefa a Dávida – ale ani slovom nespomína poľutovaniahodný koniec Lóta. Ak by nám Nová zmluva nepovedala, že bol spravodlivý a spasený, asi by sme zápasili s dilemou, či vôbec bol skutočným veriacim! Dospievame k záveru, že Duch Svätý nám jeho život zaznamenal s úmyslom varovať všetkých vyznávajúcich kresťanov. Ak máme chcenie, aby bolo naše kresťanstvo navonok zjavné, tak

na to neváhajme vynaložiť adekvátne duchovné úsilie.

Nemám v úmysle vykresliť pred vami pochmúrny obraz toho, čo to znamená byť kresťanom. Mojm jediným cieľom je priateľsky vás varovať, pretože žijeme v časoch, keď sa váhavé náboženstvo, podobné tomu Lótovmu, rozšírilo. Môže sa nám stať, že sa zapojíme do množstva nábožných aktivít, ktoré nevyžadujú žiadnu alebo len malú obeť; nemajú nič spoločné s nesením kríža. Ale kráčať blízko s Bohom, skutočne duchovne zmýšľať – byť bdely na modlitbách, nesebecký, pokojný, radostný, milujúci, trpezlivý a krotký – to všetko je aj dnes vzácné! A tak vás vystríham, aby ste sa nepokúšali uskutočňovať nemožné, totiž slúžiť naraz Kristovi i svetským záujmom.

Túžite poznať, čo si od nás žiada naša doba? Otrasy v národoch, kolaps starých hodnôt, rozruch a nepokoj v mysliach ľudí – čo nám to všetko chce povedať? „Kresťan, neváhaj!“

Žiadaš si, aby ťa Kristus pri svojom návrate našiel pripravené-

ho? Túžiš vydávať žiarivé svedectvo, žiť duchovne aktívne a vyznačovať sa energickou odvahou? Pýtaš sa, ako to máš získať? Musíš prestať s váhaním!

Túžiš prijímať zo svojej viery veľa radosti? Chceš prežívať to, ako Duch svedčí spolu s tvojím duchom, vedieť s istotou, že si uveril a nežiť sklúčené kresťanstvo. Pýtaš sa ako? Potom viac neváhaj, keď dôjde na duchovné veci!

Chceš byť užitočný pre svoju rodinu a pre iných ľudí z tvojho okolia? Nasmerovať mužov a ženy preč od hriechu, mať vieru, ktorá bude ako príťažlivá vôňa, byť faktorom v tom, že najbližšia rodina povie: „Pôjdeme s tebou“ – potom vo svojom pute s Kristom neotálaj!

Rovnako pamätajme ako na vlastné, tak aj na duše iných ľudí. Ak vidíme, že brat alebo sestra, ktorí sú v Pánovi, váhajú, povzbudme ich. Pripomínajme si navzájom znova a znova tieto Božie slová: „Ale sa napomínajte každý deň, do kiaľ sa volá: dnes, aby nebol niekto z vás zatvrdený zvodom hriechu“ (Židom 3:13).

Výber (9. kapitola) z knihy J. C. Ryle: „Posvätenie a svätosť“. Vydavateľstvo ORDO SALUTIS Bratislava, www.ordo.sk, 02/654 234 88. Publikované s láskavým súhlasom vydavateľstva.

Ak niekedy cez slabosť upadneš do hriechu, nesmieš byť preto v beznádeji na Božiu milosť, ani zároveň pokračovať v hriechu.

Joel R. Beeke

Otcovia a synovia v knihe Deuteronomium 6

Základné prepojenie v histórii vykúpenia

Andrew M. Davis

Poznámka redakcie: Článok uverejňujeme k 60. výročiu vzniku štátu Izrael.

Len málo vecí pôsobí takú radosť v srdci rodičov, ako vidieť svoje deti rásť a dospievať do silnej viery v Krista (2. Jánov 4; 3. Jánov 4). Naopak, málo vecí pôsobí taký zármutok v srdci rodičov, ako odpadnutie svojich detí po dosiahnutí dospelosti. Rozpad kresťanskej rodiny je obrovským problémom pre budúcnosť evanjelikálnej cirkvi. Boh dal rodinu ako stredobod svojho vykupiteľského plánu. Od stvorenia Adama cez povolanie Abraháma, ustanovenie dávidovskej zmluvy, po líniu Dávidovho potomstva, ktorá napokon priviedla Krista na zem, si Boh vyvolil pôsobiť v rodine a skrze rodiny. Ale teraz sú naše rodiny vo vážnych ťažkostiach.

V tomto článku chcem na základe Deuteronomia 6 dokázať, že Boh očakáva od otcov prijatie multigeneračnej vízie pre výchovu svojich synov v láske k Bohu celým srdcom a v dodržiavaní jeho príkazní, aby zasa oni mohli vychovávať svojich vlastných synov k vedeniu rodín takým istým spôsobom. Chcem dokázať, že to v žiadnom prípade nepreukazuje nedostatok záujmu o matky či dcéry,

ale skôr stanovuje štruktúru pre vedenie rodiny, ktoré dal Boh od počiatku ľudstva. Podrobne popíšem praktické kroky, ktoré dáva Deuteronomium 6 otcom pre výchovu svojich synov. A zakončím výzvou kresťanským otcom z Novej zmluvy, aby vzali tieto slová vážne a uplatňovali ich na svojich synov a rodiny na slávu Krista.

Dramatický moment v histórii vykúpenia

Je ťažké zdôrazniť drámu okamihu v histórii vykúpenia, podanú v knihe Deuteronomium. Stál tu Mojžiš, Boží muž, a rečnil k Izraelu, Božiemu ľudu, zhromaždenému na Moábskych pláňach po štyridsiatich rokoch putovania po púšti (Nu 36:13; Dt 34:1). Bola to posledná oficiálna reč Mojžiša k ľudu, ktorý vyviedol z otroctva v Egypte, pretože mal zakrátko zomrieť. Ľud sa chystal prekročiť rieku Jordán a prevziať zaslúbenú zem, dedičstvo, ktoré Boh prisahou zaslúbil naveky dať Abrahámovi a jeho potomstvu.

V rovnakej pozícii boli pred štyridsiatimi rokmi. Ale pre hriech ľudu a zvlášť mužov (otcov), ktorí

ich viedli, museli putovať spomínaných štyridsať rokov, kým celá generácia vzdorujúcich ľudí nevyvrela (Nu 14:1-45). Horkosť tohto okamihu znásobovali tieto pravdy: svätý Boh viedol hriešny ľud silou svojej moci podľa miery ich poslušnosti jeho slovám. Pretože ich otcovia ho nemilovali úprimne, odmietli mu dôverovať a neposlúchli tak jeho prikázania. Zomreli teda, každý z nich, okrem Józua a Káleba.

V tejto rozhodujúcej chvíli sa najväčší vodca Izraela rozhodol dať im vzácny dar – dar slov. Nie hocijakých slov, ale živých slov, slov živého Boha. Mojžiš neskôr o nesmiernej dôležitosti týchto slov poznamenal:

„Priložte svoje srdce ku všetkým tým slovám, ktoré ja dnes činím svedkami proti vám, ktoré prikážete svojim synom, aby ich ostríhali a činili, všetky slová tohoto zákona. Lebo nie je to prázdne slovo, ktoré by bolo nad vašu možnosť, ale ono je vašim životom, a tým slovom predĺžite svoje dni na zemi, do ktorej idete cez Jordán, aby ste ju zaujali do dedičstva“ (Dt 32:46-47).

V Deuteronomiu 6 poveril Mojžiš otcov zodpovednosťou vychovávať svojich synov k poslúchaniu Božieho zákona. Nechcem nijako minimalizovať dôležitosť učenia synov matkami¹ alebo dcér rodičmi. Hebrejský text Deuteronomia 6 však kladie dôraz na synov a patriarchálna štruktúra celej knihy kladie dôraz na otcov. Verím, že dôraz na synov má za cieľ výchovu budú-

cich zbožných otcov, ktorí budú sami pokračovať v učení tejto zmluvy vo svojich rodinách po celú históriu Izraela. V Deuteronomiu 6 je tak špecificky zdôraznený vzťah otec – syn, pretože zbožné vedenie sa ukázalo ako životne dôležité.

Božie slová cez prostredníka

Pre moje tvrdenia je podstatný koncept, že Boh sprostredkuje svoju pravdu svojmu ľudu cez ustanovených poslov. Možno najzreteľnejší príklad v Biblii je v Zjavení 1:1-2: *„Zjavenie Ježiša Krista, ktoré mu dal Bôh, aby ukázal svojim sluhom, čo sa musí udiat naskore, a on pošlúc ho po svojom anjelovi ukázal v znameniach svojmu sluhoovi Jánovi, ktorý svedčil slovo Božie a svedoctvo Ježiša Krista a všetko, čo videl“*. Tu vidíme knihu Zjavenia, ktorú dal Boh Otec Bohu Synovi, ďalej anjelovi a Jánovi a potom Božím služobníkom. Medzi Bohom a jeho milovaným ľudom stoja traja prostredníci.

Boh použil takúto „štafetu“ zjavenia pri šírení samotnej Starej zmluvy. Podľa tvrdení Nového zákona dal Boh svoje zákony Mojžišovi prostredníctvom anjela. Štefan hovoril o zákone, ktorý bol „prijatý prostredníctvom anjelov“ (Sk 7:38+53). Pavol písal, že „(zákon) bol nariadený skrze anjelov, rukou prostredníka“ (Gal 3:19). Čo je významnejšie, v pasáži, ktorá priamo predchádza tejto, Mojžiš pripomína ľudu, že prosili Boha o ľudského prostredníka na hore Sinaj:

(pokračovanie na str. 27)

Ludský život ako vlak

Ludský život je ako vlak. Má veľa vagónov, nezastavuje, ženie sa po koľaji, ktorá môže byť veľmi dlhá a prechádzať cez mnohé kraje, krajinky a krajiny, ale na jej konci nie je krásna stanica, v ktorej by vlak zakotvil, ale hlboká priepasť zvaná smrť. Vezieme sa v tomto vlaku, zdržiavame sa v mnohých jeho vagónoch. V niektorých je radosť, láska, vernosť, priateľstvo, porozumenie, pohoda, rozkoš, vášeň, rozptýlenie. V iných je bolesť, strata, choroba, sklamanie, nevera, zrada, nenávisť, nespokojnosť, námaha, veľa práce. Neustále sa snažíme budovať a skrášľovať vagóny, v ktorých sa najviac zdržiavame, aby nám poskytli útulok, bezpečie, pohodu a oddych, zázemie. Snažíme sa budovať dobré vzťahy so spolucestujúcimi v našom vlaku, ale nie vždy sa to darí.

Celý život sa zamestnávame našimi vagónmi a ich zveladením, spolunažívaním vo vlaku, ale vôbec sa nestaráme o to, po akej koľaji ide náš vlak a kde tá koľaj končí. Božie slovo nás ale volá ku ďaleko radikálnejšiemu rozhodnutiu a konaniu. Volá nás vystúpiť z tohto vlaku a prestúpiť na iný vlak, ktorý cestuje po koľaji, ktorá nekončí v priepasti, ale v nádhernej a úžasnej stanici plnej lásky, pravdy a Božej prítomnosti, zvanej večný život.

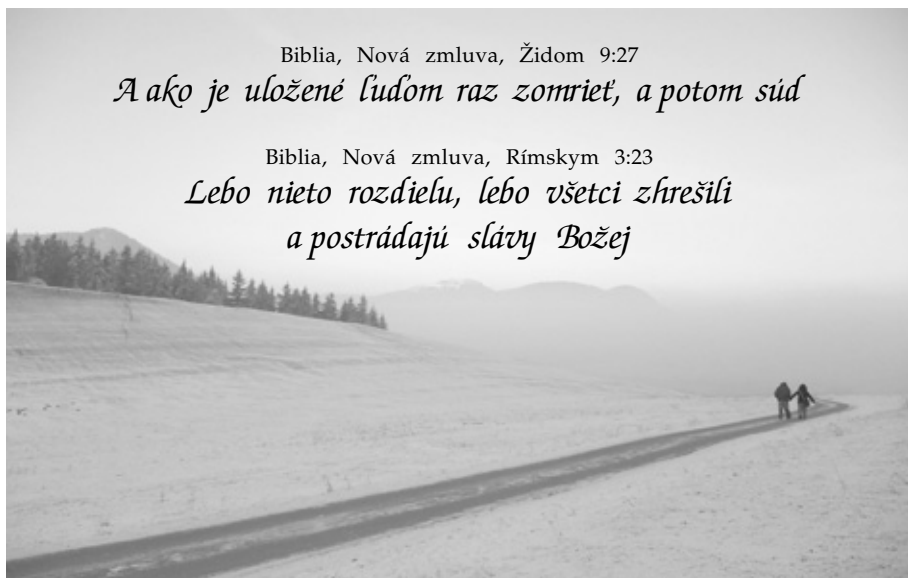
Peter Vajda

Biblia, Nová zmluva, Židom 9:27

A ako je uložené ľuďom raz zomrieť, a potom súd

Biblia, Nová zmluva, Rímskym 3:23

*Lebo nieto rozdielu, lebo všetci zhrešili
a postrádajú slávy Božej*

Biblia, Nová zmluva, Rímskym 5:12

*Preto ako skrze jedného človeka vošiel hriech do sveta
a skrze hriech smrť,
a tak prešla smrť na všetkých ľudí, pretože všetci zhrešili*

Biblia, Nová zmluva, Rímskym 6:23

*Lebo odplatom za hriech je smrť,
ale darom Božím z milosti
je večný život v Kristu Ježišovi, v našom Pánovi*

Biblia, Nová zmluva, Ján 5:24

*Amen, amen vám hovorím, že ten, kto čuje moje slovo a verí tomu,
ktorý ma poslal,
má večný život a nepríde na súd, ale prešiel zo smrti do života*

Biblia, Nová zmluva, Ján 6:40

*Lebo to je vôľa môjho Otca, ktorý ma poslal,
aby každý, kto vidí Syna a verí v neho,
mal večný život, a ja ho vzkriesim v posledný deň*

Biblia, Nová zmluva, Ján 3:36

*Kto verí v Syna, má večný život;
ale kto nie je vo viere poslušný Synovi, neuzrie života, ale hnev Boží
zostáva na ňom*

Informačný a objednávací lístok

Milí bratia, milé sestry, milí priatelia!

Sme presvedčení, že časopis, ktorý si práve prehliadate, si získa Vaše sympatie a nájdete v ňom články a materiál, ktorý Vás povzbudí, poteší a bude Vám na úžitok vo Vašom kresťanskom živote a v duchovnom raste na obraz a podobu nášho Pána Ježiša Krista.

V časopise okrem článkov uverejňujeme prepisy kázní, Vaše svedectvá, evanjelizačný materiál (traktáty).

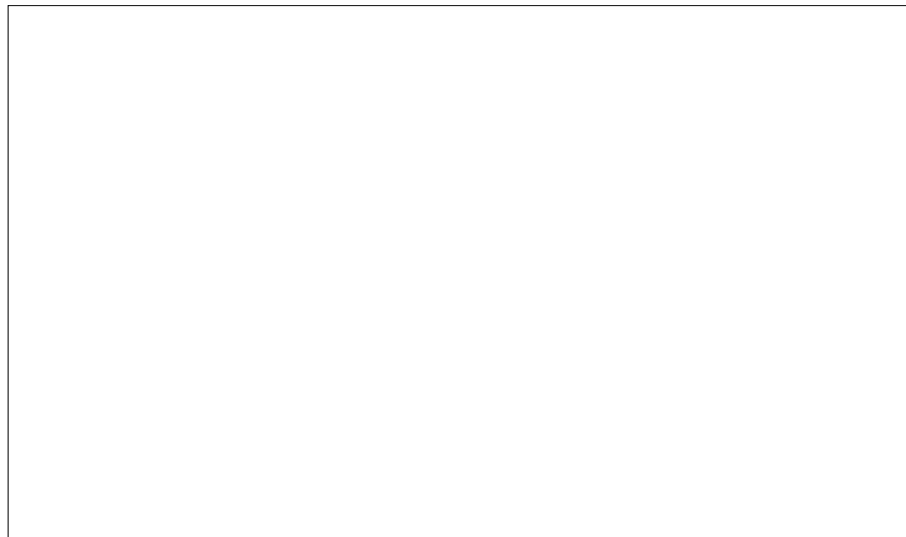
Veľmi radi uverejníme Vaše svedectvá o obrátení, o tom, ako Boh koná vo Vašich životoch, ako Vás premieňa, ako Vám pomáha prechádzať cez životne situácie a každodenné starosti. Píšte nám na adresu redakcie, e-mailujte, telefonujte alebo pošlite SMS-ku. Potešíte nás svojimi článkami (rukopismi) a svojimi listami.

Rovnako radi uverejníme Vaše pripomienky a postrehy k časopisu a k publikovaným článkom. Časopis Solas sa môže stať aj Vaším časopisom.

Čítajte, píšete nám a rozširujte časopis Solas. Podporujte ho modlitebne, podporujte ho finančne. Informujte o ňom svojich bratov, sestry a priateľov. Odporučte alebo objednajte ho svojim príbuzným, priateľom, známym. V prípade objednávky časopisu vyplňte objednávací lístok na nasledujúcej strane. Časopis vychádza štyrikrát do roka a je zasielaný zdarma (je nepredajný). Uprednostňujeme menovitý individuálny odber.

V prípade, že si neželáte dostávať časopis, vyplňte láskavo odhlasovací lístok na nasledujúcej strane a pošlite ho na adresu redakcie.

Miesto pre Váš odkaz (v prípade nedostatku miesta píšete na samostatný papier):

(obráťte na ďalšiu stranu)

Objednávací alebo Odhlasovací lístok

časopisu Solas (*nehodiace sa preškrtnite*)

Dolu podpísaný/á si objednávam – odhlasujem (*nehodiace sa preškrtnite*)
1 ks časopisu Solas.

Meno:

Priezvisko:

Ulica:

Mesto:

PSC:

Vlastnoručný podpis:

Zmena alebo upresnenie adresy; posielanie na adresu priateľov, zboru alebo spoločenstva

Časopis (1 ks) posielajte na moju novú (alebo: upresnenú) poštovú adresu – posielate na dole uvedené meno a adresu – pošlite na adresu môjho brata/mojej sestry – pošlite na adresu mojich známych/priateľov – pošlite na adresu zboru/spoločenstva (*nehodiace sa preškrtnite*):

Meno:

Priezvisko:

Ulica:

Mesto:

PSC:

Čitateľné meno objednávateľa:

Podpis objednávateľa:

Lístok pošlite na adresu: Redakcia SOLAS, Smreková 11, 010 07 Žilina 7

(pokračovanie zo str. 22)

„A teda prečo máme teraz zomrieť, lebo veď nás strávi tento veľký oheň, ak budeme ešte ďalej počúvať hlas Hospodina, svojho Boha, a pomrieme. Lebo ktože je, akékoľvek telo, ktoré by počulo hlas živého Boha, hovoriaceho zprostred ohňa, ako my, aby žilo?! Ty sa priblíž a počuj všetko, čo povie Hospodin, náš Bôh, a ty budeš hovoriť nám všetko, čo bude hovoriť Hospodin, náš Bôh, tebe, a my budeme počúvať a činiť“ (Dt 5:25-27).

Toto je počiatok prorockého úradu, pretože Hospodin neskôr povedal, že si vzbudí proroka ako Mojžiša, aby hovoril k ľudu (Dt 18:15). Tvorí to aj základ konceptu, ktorý tu chcem predložiť – Boh si želá, aby manželia/otcovia boli kňazmi a prorokmi svojim vlastným rodinám a učili ich Božie slová. Boh preto zvlášť poveruje otcov učiteľ nariadenia zmluvy svojich synov: *„A budeš im dôrazne učiť svojich synov a budeš o nich hovoriť, keď budeš sedieť vo svojom dome i keď pojdeš cestou i keď budeš líhať i keď budeš vstávať“ (Dt 6:7).* Boh túži, aby muži zohrávali túto sprostredkovateľskú úlohu pri odovzdávaní slov Boha svojim rodinám, a tu v Deuteronomiu 6 robí jasné opatrenie pre výchovu ďalšej generácie prostredníctvom mužov, ktorí budú učiť svoje vlastné rodiny.

Otcovia ako zástupní vodcovia

Už od stvorenia je ustanovený Boží vzor viest rodiny prostredníctvom manžela/otca. Boh to usta-

novil stvorením najprv Adama samotného, bez ženy, keď mu dal pôvodný zákaz ohľadom stromu poznania dobrého a zlého (Gn 2:16-17). Tento patriarchálny vzor sa dá pomerne ľahko dokázať v Deuteronomiu; slová Boha dané najprv Mojžišovi, potom mužom ako vodcom, potom cez nich celému ľudu Izraela. Pre náš účel je postačujúci nasledovný rad náznakov:

(1) Boh je opakovane identifikovaný ako „Boh vašich otcov“ (napr. Dt 1:11, 21; 4:1; 6:3; 12:1).

(2) Boh špecificky berie Izrael na zodpovednosť za hriechy otcov až do tretej a štvrtej generácie (Dt 5:9); bolo to kvôli hriechom otcov, že musel Izrael putovať púšťou štyridsať rokov.

(3) Konzistentné používanie výrazu „brat“ pri zastupovaní Izraelitov v súdnych prípadoch; znovu a znovu je to brat, ktorého sudca musí súdiť (Dt 1:16), bratia, ktorým dá Boh odpočinúť v zaslúbenej zemi (Dt 3:20), bratia, ktorým musí byť odpustený dlh každých sedem rokov (Dt 15:1-3), bratova stratená sekera alebo ovca, ktorú treba vrátiť (Dt 22:1-3)². Hebrejské slovo „sestra“ sa v celej knihe nachádza len raz, a to len v prípade sexuálneho zákazu (Dt 27:22).

(4) Jazyk Desiatich prikázaní stanovuje, že nikto nepožičia ženy svojho blízkeho, nie manžela (Dt 5:21).

(5) Varovanie pred upadnutím do modlárstva niekým milovaným, dokonca „ženou tvojho lona“ (Dt 13:6).

(6) Preklatia za sexuálnu nečistotu majú mužský vzor: „Zlorečený, kto by ležal so ženou svojho otca, sestrou, alebo svokrou“ (Dt 27:20, 22, 23).

(7) Manželstvo podľa švagrovského práva znázorňuje patriarchálnu štruktúru spoločnosti Izraelitov, ako je naznačené v Deuteronomiu; jasne z toho vyplýva, že rod pokračuje cez synov, ktorí nesú meno svojho otca v ďalšej generácii a dedia jeho podiel zasľúbenej zeme (Dt 25:5-10).

(8) Otec má zvláštnu zodpovednosť za čistotu svojej dcéry. Ak sa zistilo, že izraelská dcéra sa dopustila predmanželskej sexuálnej nemorálnosti, mala byť táto žena privedená k dverám otcovho domu a ukameňovaná na smrť „preto, že vykonala bláznovstvo v Izraelovi smilniac v dome svojho otca“ (Dt 22:21). Miesto ukameňovania (pri dverách domu svojho otca) a dôvod ukameňovania (smilstvo v dome svojho otca) ukazujú zodpovednosť, ktorú má otec pri ochrane čistoty svojej dcéry.

Na druhej strane, tak ako sa dá ľahko dokázať, že Boh si želá patriarchálnu štruktúru, dá sa dokázať, že chce požehnať svojim slovom všetok svoj ľud. Mnohé príkazy v Deuteronomiu sú jasne dané v prospech žien a dcér. Napríklad, dcéry sa spomínajú ako oslobodené od práce v sobotný deň, rovnako ako synovia (Dt 5:14); dcéry sú pozvané radovať sa pred Hospodinom a mať podiel na da-

roch na mieste uctievania, ktoré si vyvolí Boh (Dt 12:18); dcéry sa tiež majú radostne zúčastňovať každoročného sviatku týždňov a sviatku stánkov (Dt 16:11, 14). A jasne muži aj ženy spadajú pod prikázanie, ktoré Ježiš nazval „prvým a najväčším“ (Mt 22:36-38), milovať Hospodina celým svojím srdcom, dušou, myslou a silou (Dt 6:5).

V podstate vždy, keď Boh hovorí „počuj, Izraelu“, ako napríklad v „najväčšom prikázaní“, oslovuje všetok svoj ľud, mužov aj ženy, mladých aj starých. Celé Božie slovo je pre všetok Boží ľud, dokonca aj keď sú prikázania dané Levitom alebo áronovským kňazom. Je výhodné, keď tí, ktorí sú pod Novou zmluvou a nemusia viac obrezávať svojich synov ani prinášať zvieracie obete, čítajú zákony týkajúce sa tých vecí.

Boh však hovorí slová svojej zmluvy v prvom rade vodcom Izraela, otcom, ktorí musia verne prenášať tieto slová na svoje rodiny.

Synovia v Deuteronomiu: budúci zástupní vodcovia

Ústredné pre moje tvrdenie je použitie slova preloženého ako „deti“ v Dt 6:7 v anglických prekladoch KJV, RSV, NIV, ESV, ale „synovia“ v preklade NASB (aj všetkých slovenských prekladoch). Verš znie nasledovne: „*A budeš im dôrazne učiť svojich synov (baním) a budeš o nich hovoriť, keď budeš sedieť vo svojom dome i keď pojdeš cestou i keď budeš líhať i keď budeš*

vstávať“ (Dt 6:7; Roháček). Použité hebrejské slovo *ben* v jednotnom čísle, *banîm* (množné), je najbežnejší výraz pre vzťah v Starom zákone, použitý asi 4850 krát. V samotnom Deuteronomiu sa používa 127krát. Sú zrejmé prípady, keď toto slovo musí znamenať synov aj dcéry. Ohľadom sviatku stánkov dal Boh takýto príkaz:

„Shromaždi ľud, mužov i ženy i deti i svojho pohostína, ktorý je v tvojich bránach, aby počuli a aby sa učili a aby sa báli Hospodina, vášho Boha, a budú ostríhať, aby činili všetky slová tohoto zákona. Aj ich synovia, ktorí ešte neznajú toho, budú počúvať a budú sa učiť báť sa Hospodina, vášho Boha, po všetky dni, ktoré budete žiť na zemi, do ktorej idete cez Jordán, aby ste ju zaujali do dedičstva“ (Dt 31:12-13).

Boh jasne chce, aby sa zhromaždili obe pohlavia, ako je to vo verši 12. Ale vo verši 13 udáva dôvod: *„aby ich synovia (banîm)... počuli a učili sa báť Hospodina“*. Keďže sa majú zhromaždiť muži aj ženy, potom slovo *banîm* musí označovať synov aj dcéry³.

Prečo potom Boh používa to isté slovo pre mužské potomstvo a pre všetko potomstvo bez rozdielu pohlavia? Tú istú otázku vyvoláva použitie hebrejského slova *adam*, bežne prekladaného ako „človek“. Toto slovo znamená „muž“, „manžel“ alebo prvý človek, Adam. Ale toto slovo označuje aj ľudskú rasu ako celok: *„A Bôh stvoril človeka na svoj obraz, na obraz Boží ho stvoril,*

mužské a ženské pohlavie ich stvoril“ (Gn 1:27); *„Keď Boh stvoril človeka, učinil ho na Božiu podobu. Ako muža a ženu ich stvoril; keď ich požehnal, v deň ich stvorenia dal im meno Človek“* (Gn 5:1-2, ECAV). Boh pomenoval celé pokolenie kolektívne, mužské aj ženské, tým istým menom, ktoré dal mužovi. Verím, že to odhaľuje Boží zámer pre vedúce postavenie muža. Preto je použitie slova „syn“ alebo „synovia“ na označenie mužského potomstva, aj všetkého potomstva, opodstatnené.

Ako preložiť Deuteronomium 6:7? A ako ho uplatniť? To sú dve rôzne otázky. Kým doslovnejší preklad slova *banîm* je „synovia“, myslím, že vhodnejší je preklad „deti“ namiesto synovia. Dôvodom na to je univerzálnosť prikázania, ktoré Ježiš nazval „prvé a najväčšie“ v Biblii. Ide však o viac, než len ako najlepšie preložiť slovo *banîm*. Je treba v prvom rade vidieť zodpovednosť, ku ktorej musí generácia otcov viesť (1) svoje vlastné deti (*banîm*) všeobecne; a (2) ďalšiu generáciu rodinných vodcov, svojich synov (*banîm*), špecificky. Chcem tým dokázať, že by sme nemali iba používať preklad „deti“ bez uznania princípu mužského vodcovstva a vodcovstva v domácnosti, ktoré tým Boh zamýšľa. V našej dobe, keď dochádza k otvorenému útoku na prvoradú úlohu otca ako evanjelistu a vychovávateľa učeníkov zo svojich vlastných detí, je primárne otcov v Deuteronomiu všeobecne a synov v Deuteronomiu 6 špecificky užitočnou pomocou.

Ako mali izraelskí otcovia pripravovať svojich synov na vedenie rodín

(1) **Začať s bážňou pred Hospodínom.** Nadčasová múdrosť Deuteronomia 6 začína tým, čím neskôr Príslovia, bážňou pred Hospodínom: „*Aby si sa bál Hospodína, svojho Boha*“ (Dt 6:2). To je presne to, čo chcel Boh vtlačiť do srdc svojho ľudu na Sinaji, keď predviedol svoju moc aj hnev tmavým oblakom a otrasmi zeme, bleskami a hromami, zvukom trúby a svojím vlastným mocným a ohlušujúcim hlasom (Ex 19:18-19). Boh povedal veľmi jasne, že jeho zámerom bolo vyvolať svätú bázeň pred Hospodínom: „*Nebojte sa, lebo preto, aby vás zkušil, prišiel Bôh, a preto, aby jeho bázeň bola pred vami, aby ste nehrešili*“ (Ex 20:20). Inými slovami, Boh hovoril Izraelu: „Ak budete mať predou mnou tú správnu bázeň, po zvyšok svojho života sa nebudete musieť báť ničoho iného“. Bázeň pred Hospodínom bola počiatkom múdrosti, ktorú mal zbožný Izraelita odovzdať svojmu synovi.

(2) **Poznať dôkladne Božie prikázania.** „*A toto je to prikázanie, toto tie ustanovenia a súdy, ktorým prikázal Hospodín, váš Bôh, vás učiť*“ (Dt 6:1). Celým zámerom knihy Deuteronomium je napomínať k poslušnosti voči Božiemu zákonu, čo malo ľudu umožniť zotrvať v zaslúbenej zemi. Ak ľud nepozná zákon, nemôže ho dodržiavať. Preto tou najdôležitejšou vecou, ktorú môže otec urobiť, je učiť svojho

syna Božie slová. Boh nehovorí ani jedinú „*prázdne slovo*“ (Dt 32:47) a človek žije „*na všetkom tom, čo vychádza z úst Hospodínových*“ (Dt 8:3). Tak museli zbožní otcovia v Izraeli urobiť štúdium celého Božieho zákona stredobodom svojho záujmu.

(3) **Vyvinúť si multigeneračný pohľad na duchovnú ochranu a prosperitu.** Dt 6:2: „*aby si sa bál Hospodína, svojho Boha, nato, aby si ostríhal všetky jeho ustanovenia a jeho prikázania, ktoré ti ja prikazujem, ty i tvoj syn i syn tvojho syna, po všetky dni svojho života, a aby sa predĺžily tvoje dni na zemi*“. Keďže verš 3 hovorí o „*Bohu tvojich otcov*“ a tento verš hovorí „*ty, tvoj syn i syn tvojho syna,*“ máme tu pohľad najmenej na štyri generácie. Izraelskí otcovia už vedeli, aký je Boh verný viacerým generáciám, keď dodržiava svoj sľub daný Abrahámovi, Izákovi a Jákobovi, po celé zotročené generácie v Egypte, až k bodu privedenia tejto generácie do zaslúbenej zeme. Naopak, od Adamových čias zbožní otcovia rozpoznavali, že ich hriechy silne ovplyvnia budúce generácie; musia preto pozorne vychovávať svojich synov. Jedine v tom nájde Izrael svoju duchovnú ochranu („*aby sa predĺžily tvoje dni na zemi*“) a prosperitu („*aby ti bolo dobre, a aby ste sa veľmi rozmnožili, tak ako hovoril Hospodín, Bôh tvojich otcov, tebe, v zemi, ktorá tečie mliekom a medom*“, v. 3) pre budúce generácie.

(4) **Počúvať a poslúchať.** „*A tedy budeš počúvať, Izraelu, a budeš ostríhať*“ (Dt 6:3). Zbožní otcovia musia počúvať tieto vzácne slová, ktoré Boh hovorí skrze Mojžiša, a to nielen počúvať ušami, ale srdcom, čo vedie k poslušnosti. Ak to naozaj nie sú prázdne slová, potom ich treba prijať do srdca a žiť nimi každý deň. *Shema* vo verši 4 má názov z prikázania „*Počuj, Izraelu*“ a to naznačuje Boží zámer stvoriť národ takým istým spôsobom, ako stvoril vesmír: slovom svojej moci.

(5) **Mať lásku k Bohu z celého srdca ako najvyšší cieľ.** „*Najvyššie prikázanie*“ v Biblii sa nachádza vo veršoch 4-5: „*Počuj, Izraelu, Hospodín, náš Bôh, je jeden Hospodín. Milovať budeš Hospodína, svojho Boha, celým svojím srdcom a celou svojou dušou a celou svojou silou!*“ Je to vzťah pravej lásky, ktorý Boh vyhľadáva u svojho ľudu, nič menej. V tomto vzťahu je Boh vodcom, iniciátorom. On prehlasuje svojmu ľudu, kým a čím je, a na základe toho nariaďuje uctievanie, lásku a úctu. Predstavy o Bohu nepochádzajú od človeka; preto najväčšie prikázanie začína „*Počuj, Izraelu*“. Izrael je v pasívnom postoji, keď sa Boh môže zjaviť, ako uzná za vhodné. Z tohto zjavenia Boh prikazuje milovať celým srdcom. Bez takéhoto srdečného vzťahu ľud určite upadne do nútenej poslušnosti, pokrytectva a napokon do modlárstva. Zbožní otcovia v Izraeli musia začať práve tu, vyvýšením Boha ako svojho najväčšieho po-

kladu a láskou k jeho menu a jeho slovu nad všetko ostatné.

(6) **Ctiť Božie prikázania vo svojom vlastnom živote.** „*A tak budú tieto slová, ktoré ti ja dnes prikazujem, na tvojom srdci*“ (v. 6). Zbožní otcovia musia preukazovať hlbokú úctu k Božím slovám tým, že ich bytostne žijú, plnia nimi svoju myseľ, učia sa ich naspamäť, opakujú si ich každý deň. Ak nájde izraelský chlapec svojho otca úprimne sa modliť a hlboko meditovať nad Božím slovom, nájde všetku potrebnú motiváciu na to, aby si aj on ukryl Božie slovo vo svojom srdci. Tu nachádzame absolútnu dôležitosť vytvárania vzoru pre dobré rodičovstvo. Synovia môžu zbadať pokrytectvo u svojich otcov a pravdepodobne budú nasledovať ich skutočné cesty, než predstierané. Tieto prikázania musia byť hlboko zakorenené v srdciach a životoch zbožných otcov, inak sotva prejdú na ďalšiu generáciu.

(7) **Učiť dôsledným opakovaním v každodenných životných situáciách a fyzickým pripomínaním.** „*A budeš im dôrazne učiť svojich synov a budeš o nich hovoriť, keď budeš sedieť vo svojom dome i keď pojdeš cestou i keď budeš líhať i keď budeš ostávať. Priviažeš si ich na znamenie na svoju ruku, a budú uzlíkom na upomienku medzi tvojimi očima, napíšeš si ich na podvoje svojho domu a na svoje brány*“ (v. 7-9). Tu sa rada izraelským otcom prejavuje najpraktickejšie a najhmatateľ-

nejšie. Tu je pôsobivý plán pre učeníctvo, ktorý zasahuje do detailov každodenného života.

Prvé sloveso, preložené „dôrazne učiť“, je fascinujúce. Obyčajne sa používa pre označenie ostrenia kovových zbraní. Boh ho napríklad opäť používa v Dt 32:41, v Mojžišovej piesni, pre brúsenie lesklého meča na pomstu proti svojim protivníkom. Brúsenie meča ako aj ostrenie šípu (porovnaj Ž 64:4; Iz 5:28) sa deje neustálym opakovaním krúživých pohybov brúsneho kameňa. Izraelský otec tak mal „vybrúsiť“ tieto prikázania do srdca svojich synov, ich neustálym opakovaním, pokým sa nedostanú až do ich mysle. Mali o nich neustále hovoriť v každodenných životných situáciách, ako sú „sedenie, chodenie, líhanie, vstávanie“. Izraelský otec mal zručne votkať tieto prikázania do života v zaslúbenej zemi pri sebe aj žatve, pri mlátení a zhromažďovaní zrna do sýpok. Nebola žiadna bežná situácia, pri ktorej by otec nepoučoval svojich vždy prítomných synov, a tak ich pripravoval na budúce vedenie svojich vlastných domovov. Mal ich dokonca napísať na veraje dverí domu, čo Židia vzali doslovne vo forme *mezuzah*, malého kúska pergamentu, na ktorom bola napísaná Shema a pripevnená na veraje dverí. Židovskí synovia počuli a videli Božie prikázania všade, „vybrúsené“ do svojich srdc zbožnými otcami na budúcu ochranu a prosperitu Izraela.

(8) Vyvinúť schopnosť neustálej bdelosti, zvlášť v prosperite. Vo veršoch 10-19 Mojžiš špecificky varoval izraelských otcov mať sa na pozore pred tým, aby sa ich srdcia odvrátili od poslušnosti Hospodinovi kvôli hojnosti a prosperite zaslúbenej zeme, hojnosti a prosperite, ktorú si nezaslúžili. Tie isté hriechy, ktoré zvedli Sodomu „...pýcha, pochádzajúca zo sýtosti chleba, a hojnosť pokoja...“ (Ez 16:49), ohrozovali samotnú existenciu Izraela v zaslúbenej zemi. Zbožní židovskí otcovia museli vychovávať svojich synov, aby si strážili srdcia pred takouto lenivosťou a sebestačnou aroganciou⁴. Luxusná zmyselnosť modlárskeho uctievania bude zvodne spievať svoju pieseň skazy do uší Izraelitov v budúcich generáciách, pretože krajina je bohatá a prospievajúca, „krajina oplývajúca mliekom a medom“. Zbožní otcovia museli pripraviť svojich synov, aby zostali čistí, jedli a boli spokojní, a nezbúdali pritom, že všetky tieto požehnania sú od Boha a on je žiarlivý Boh, ktorý nestrpí žiadnych sokov (v. 14-15).

(9) Využiť vhodné chvíle, keď je srdce vášho syna otvorené. Pri neustálom učení a opakovaní zbožného otca, pri jeho čistej láske k Hospodinovi, prejavenej v jeho životnom štýle a celkovej poslušnosti prikázaniam, nepochybne prídu vhodné chvíle, kedy sa syn opýta svojho otca na jeho náboženstvo: „Keď sa ta bude volakedy

zajtra pýtať tvoj syn a povie: Aké sú to svedectvá, ustanovenia a súdy, ktoré vám prikázal Hospodín, náš Bôh? vtedy povieš svojmu synovi...“ (v. 6:20-21). Všimnite si, že syn sa pýta otca, čo potvrdzuje vzťah otec – syn, predpokladaný v tejto kapitole. (To však neznamená, že matka by nemala využiť takéto chvíle so svojím synom alebo dcérou. Jednoducho sa tu predpokladá patriarchálny systém, v ktorom bola napísaná kniha Deuteronomium.) Všimnite si tiež, že syn sa pýta otca na prikázania, ktoré mu dal Boh. Je to životný štýl otca v dôslednom súlade so zákonom, ktorý vyvolal túto otázku, práve tak, ako sa na vrchu Morija pýtal mladý Izák svojho otca Abraháma na základe rokov pozorovania, „Hľa, máme oheň i drevo, a kdeže je ovečka na zápalnú obeť?“ (Gn 22:7). Vo verši 20 sa počíta s prirodzenou zvedavosťou mladého syna a tá je základom neustálej výchovy. Múdry otec vyťaží z takýchto vzácnych a strategických príležitostí čo najviac.

(10) **Hovoriť svojmu synovi o histórii Božej vernosti.** Odpoveď, ktorú dá v takej chvíli zbožný otec, hovorí synovi o spásanostnej histórii Božieho jednanja so svojím zmluvným ľudom.

„Vtedy povieš svojmu synovi: Boli sme sluhami faraonovi v Egypte, a Hospodín nás vyviedol z Egypta silnou rukou. Hospodín dal znamenia a zázraky, veľké a zlé na Egypt, na faraona a na celý jeho dom pred našimi očami a nás vyviedol odtiaľ, aby nás doviedol

sem dajúc nám zem, ktorú prisahal našim otcom“ (v. 21-23).

Je zarážajúce, že práve v tejto inštrukcii generácia izraelských otcov zlyhala a spustila tak cyklus hriechu, odsúdenia a obnovy, ktorý charakterizoval obdobie Sudcov⁵. Práve tá generácia otcov, ktorej dal Boh prvýkrát tieto prikázania na Moábskych pláňach, aby podľa nich vychovávala svojich synov v mocných skutkoch Boha z knihy Exodus, tragicky zlyhala. Otcovia a synovia tvorili v histórii vykúpenia kľúčové prepojenie a bola to zodpovednosť otcov, aby to dali jasne najavo.

Ako by mali kresťanskí otcovia pripravovať svojich synov na vedenie rodiny

Je dôležité, aby kresťanskí otcovia pod Novou zmluvou rozumeli, ako uplatniť praktické duchovné rady Deuteronomia 6 vo svojich vlastných rodinách. Medzi spravodlivosťou Izraelitov pod Starou zmluvou a tou, ktorej sa my tešíme dnes v Kristovi, je zrejмый rozdiel. Zbožný otec v Starej zmluve mal viesť svojho syna slovami: „A budeme mať spravodlivosť, keď budeme ostríhať činiac každé toto prikázanie pred Hospodínom, svojím Bohom, tak ako nám to prikázal“ (v. 25). Práve poslušnosťou zákonu si mali Izraeliti udržiavať svoje spravodlivé postavenie pred Bohom v zaslúbenej zemi.

Ale zbožný otec v Novej zmluve má iné poslanstvo pre svoje deti.

Bude ich učiť, že naša spravodlivosť nemôže prameniť z poslušnosti zákonu, ako jasne dokázala tragická história Izraela. Namiesto toho je to „*spravodlivosť z Boha, skrze vieru*“ (Flp 3:8-11; porovnaj Rim 3:21-24), teda jedine z viery v Krista.

Kniha Deuteronomium bola nielen pesimistická ohľadom budúcich generácií izraelských synov a ich dodržiavania zmluvy, ale priam prorocká, že tak nebudú robiť. Mojžiš uviedol svoju prorockú pieseň týmito slovami:

„Lebo viem, že sa veľmi porušíte po mojej smrti a vybočíte z cesty, ktorú som vám prikázal, pre čo príjde na vás to zlé v neskorších dňoch, keď budete robiť to, čo je zlé v očiach Hospodínových, popudzujúc ho dielom svojich rúk“ (Dt 31:29).

A v tejto piesni Mojžiša sa dozvedeli, čo budú robiť v budúcnosti: *„No, keď stučnel Ješurún, kopnul. Stučnel si, stlstoľ si, vypásoľ si sa. A tak opustil Boha, ktorý ho učinil, a znevážil si skaly svojho spasenia. Popudzovali ho k žiarlivosti cudzími bohmi, ohavnosťami ho popudzovali k hnevu“ (Dt 32:15-16).*

Ale novozmluvný otec môže byť nielen optimistický, ale otvorene prorocký na základe zaslúbenia Boha, že každý, kto je ospravedlnený vierou v Krista, bude mať Boží zákon vpísaný do srdca (Žd 8:10) a bude môcť v moci Ducha kráčať pevne (aj keď nie dokonale) v jeho spravodlivých požiadavkách (Rim 8:4) a napokon byť prijatý do slávy.

Inak však kresťanskí otcovia dnes čelia tým istým výzvam, ako izraelskí otcovia kedysi. Základným konceptom tohto článku je, že otcovia musia pripraviť svojich synov na prevzatie duchovného vedenia ich rodín. Taký koncept podporuje aj ústredná pasáž o rodičovstve v Novom zákone, Ef 6:4: *„A vy, otcovia, nepopudzujte svojich detí k hnevu, ale ich vychovávajte v kázni a v napomínaní Pánovom“*. Použité slovo „deti“ zahŕňa synov aj dcéry, ale sú to otcovia, ktorí majú konečnú zodpovednosť za výchovu detí v kázni a napomínaní Pánovom. Tieto dve slová naznačujú, že otcovia musia dať svojim deťom úplnú, celoživotnú výchovu v Božích veciach, s dôrazom na varovanie pred nebezpečenstvom hriechu. Akú vhodnejšiu pasáž k tomu zvoliť, ako Deuteronomium 6?

A aj keď novozákonní otcovia nepripravujú svoje deti žiť fyzicky po generácie v zaslúbenej zemi, je takýto druh výchovy podporovaný dokonca v 6. kapitole listu Efezským. V Ef 6:1-3 Pavol nabáda novozákonné deti: *„Vy, deti, poslúchajte svojich rodičov v Pánovi, lebo to je spravodlivé. Cti svojho otca a svoju mať – to je prvé prikázanie so zaslúbením –, aby ti bolo dobre, a aby si dlho žil na zemi“*. Pavol tak používa starozákonné zaslúbenie so súvisiacim starozákonným požehnaním (porovnaj Dt 5:16), aby motivoval novozákonné deti k poslušnosti.

Preto keď múdry kresťanský otec uvidí slovo „otcovia“ v Ef 6:4, vezme svoju zodpovednosť voči svojim deťom vážne a bude hľadať praktické porozumenie výchovy detí v kázni a napomínaní Pánom v Deuteronomiu 6. Ale urobí ešte viac. Rozvinie multigeneračnú víziu, jasne naznačenú v Dt 6:2, a pripraví svojich synov na vedenie vlastných rodín k duchovnej poslušnosti a trvalému neseniu ovocia na slávu Krista. A pri-

praví svoje dcéry, aby si zamilovali a vybrali za budúceho manžela takéhoto muža a aby prijali a podriadili sa jeho vedeniu ako hlave rodiny (Ef 5:22-24). Budúce zdravie a duchovná prosperita cirkvi Ježiša Krista závisí od otcov, ktorí nájdu záľubu v multigeneračnej vízii vedenia rodiny, predloženej v Deuteronomiu 6 a budú dôverovať, že Boží Duch pripraví ich synov a dcéry na chodenie podľa zákona, teraz zapísaného vierou do ich srdc.

Poznámky

- 1) Príslovie 1:8 hovorí: „Poslúchaj, môj synu, kázeň svojho otca a neopusti naučenia svojej matky“.
- 2) To, že slovo „brat“ v mnohých prípadoch znamená mužov aj ženy, je jasné z Dt 15:12, kde sa hovorí: „Keby ti bol predaný tvoj brat, Hebrej alebo Hebrejka, a slúžil by ti šesť rokov, siedmeho roku ho prepustiš slobodného od seba“.
- 3) Iný príklad je v Dt 32:19-20: „Keď to videl Hospodin, zavrhol s opovržením pre popudzovanie svojich synov a svojich dcér. A povedal: Skryjem pred nimi svoju tvár, uvidím, čo bude ich koniec, lebo sú oni všelijak prevrátené pokolenie, synovia, v ktorých niet vernosti“. Vo verši 19 sa spomína mužské aj ženské pokolenie, ale vo verši 20 len baním. A opäť, v Ex 21:4-6, otrok dostáva ženu od svojho pána a ona mu porodí synov aj dcéry. V Ex 21:5 hovorí, že miluje svojich „synov“ (baním) a rozhodne sa stať doživotne otrokom svojho pána. Tu musí baním znamenať „synov“ aj „dcéry“, ktoré mu porodila jeho žena.
- 4) Mojžiš dáva to isté varovanie v Dt 8:11-14: „Vystríhaj sa, aby si nezabudol na Hospodina, svojho Boha, takže by si neostríhal jeho prikázania, jeho súdov a jeho ustanovení, ktoré ti ja prikazujem dnes! Aby snád, keď budeš jest a nasýtiš sa a vystaviš si krásne domy a budeš bývať, a keď sa rozmnoží tvoj dobytok a tvoje stádo oviec a kôz, a keď budeš mať mnoho striebra i zlata a budeš mať mnoho všetkého, čo je tvoje, aby sa nepovýšilo tvoje srdce, a zabudol by si na Hospodina, svojho Boha...“.
- 5) „I celé to pokolenie bolo pripojené ku svojim otcom, a povstalo iné pokolenie po ňom, potomci, ktorí neznali Hospodina ani skutkov, ktoré učinil Izraelovi. A synovia Izraelovi činili to, čo je zlé v očiach Hospodinových, a slúžili Báloom“ (Sud 2:10-11).

Článok s pôvodným názvom „*Fathers and Sons in Deuteronomy 6: An Essential Link in Redemptive History*“, publikovaný v časopise „*The Journal for Biblical Manhood & Womanhood*“ (JBMW, Volume 12, No. 1), www.cbmw.org Spring 2007“ s láskavým súhlasom vydavateľstva na preklad a publikáciu v časopise Solas do slovenčiny preložil Peter Fraňo.

Pravý vinič a letorasty

Ja som ten pravý vinič a môj Otec je vinár. Každý letorast, ktorý nenesie na mne ovocia, odrezuje, a každý, ktorý nesie ovocie, čistí, aby doniesol viacej ovocia. Vy ste už čistí pre slovo, ktoré som vám hovoril. Zostaňte vo mne a ja vo vás; ako letorast nemôže niesť ovocie sám od seba, keby nezostal na viniči, tak ani vy, keby ste nezostali vo mne. Ja som vinič, vy ste letorasty. Kto zostáva vo mne a ja v ňom, ten nesie mnoho ovocia, lebo bezo mňa nemôžete nič robiť. Keby niekto nezostal vo mne, vyhodí sa von ako letorast a uschne, a zoberú ich a hodia na oheň, a budú horieť. Ak zostanete vo mne, a moje slová ak zostanú vo vás, vtedy si proste, čokoľvek chcete, a stane sa vám. Tým je oslávený môj Otec, aby ste niesli mnoho ovocia a boli mojimi učeníkmi. Ako mňa miloval Otec, tak som i ja vás miloval. Zostaňte v mojej láske! Ak budete ostríhať moje prikázania, zostanete v mojej láske, tak ako som ja ostríhal prikázania svojho Otca a zostávam v jeho láske.

Ján 15:1-10

Na tomto mieste sa z Božieho slova dozvedáme pre nás veľmi dôležitú pravdu o donášaní ovocia a o spojení s Ježišom, ako aj o spasení a súde. Skôr ako začneme premýšľať nad týmto textom, pozrime sa ešte na úvod do dvoch textov, tiež podobnostiev, ktoré podobne učia niečo o vinici a o ovocí.

Vo veršoch Izaiáš 5:1-24 nachádzame podobenstvo o vinárovi, vinici a o donášaní ovocia. V tomto podobenstve má Boh-vinár svoju vinicu (milý z v. 1 je Hospodin, viď v. 7). Vinicou je izraelský národ (krajina, zem) a viničom (révou) je Izrael (národ) ako ľud (v. 7). Boh urobil všetku prácu (v. 2) potrebnú na to, aby vinica a vinič rodili hrozná. Problém je však ten, že vinica nedoniesla hrozná, vinič zarodil plané nedozrelky (trpčia-

ky; divé, trpké hrozno). Vinár očakával úrodu (v. 4), ale vinica úrodu nedoniesla. Vinár sa rozhodol spôsobiť spustošenie a zničenie vinice. Toto je obraz stavu izraelského národa ako celku.

Boh si ich vyvolil ako národ (ako celok), oddelil ich od ostatných národov, dal im zákon (skrže Mojžiša), a očakával od nich svätosť a spravodlivosť vyplývajúcu z poslúchania zákona, poslúchania Boha. Ovocím, hroznom v tomto obraze, je poslúchanie Boha, konanie podľa Božieho zákona, ovocie spravodlivosti (v. 7-24). Nedozrelky, ktoré Izrael zarodil, sú útlisk a nepravosť namiesto spravodlivosti, okrádanie, opilstvo, rozpustilosť a prostopaš, odpadnutie od Boha, pýcha, prekrúcanie pravdy a definícií dobra, ospravedlňova-

nie bezbožnosti, samospravodlivosť, úplatkárstvo, zavrnutie Božieho zákona, opustenie Božieho slova. Spustošenie a zničenie viniče predstavuje Boží súd nad izraelským národom – je tu prorocky oznámené zajatie do Babylona, ale som presvedčený, že ešte aj ďalší súd, ktorý má prísť ešte neskôr (pri príchode Pána Ježiša), ako uvidíme v nasledujúcom podobenstve. V konečnom dôsledku je toto podobenstvo aj obrazom finálneho Božieho súdu v zmysle „odplata za hriech je smrť“, ale dôraz je tu daný na neposlušnosť izraelského národa ako celku, a na Boží súd nad izraelským národom ako celkom.

A aké je z toho ponaučenie pre nás jednotlivcov? – Boh vyhľadáva u Božieho ľudu ovocie, Boží ľud berie na zodpovednosť podľa ovocia.

Vo veršoch Matúš 21:33-46 (paralelné pasáže sú Marek 12:1-11 a Lukáš 20:9-19) máme podobenstvo, ktoré je v mnohom podobné a v niečom iné ako to z Izaiáša 5. Hospodár je Boh Otec, ktorý zriadil vinicu (kráľovstvo Božie, v. 43) a dal ju do prenájmu vinárom (králi, vodcovia, farizeovia, zákonníci, kňazi, kniežatá ľudu [ktorí pasú ľud], ale aj Židia ako národ, v. 45). Hospodár očakával, že vinári, ktorí vinicu spravujú, odvedú úrodu hospodárovi. Aká mala byť tá úroda? – spravodlivosť, svätosť, pravá bohoslužba (tak ako v prvom podobenstve), ale aj to, že národy

uvidia skrze židovský národ, že ich Boh je pravý, skutočný, živý, jeden Boh, a že národy sa obrátia k Bohu skrze Izrael (to, že Izrael a jeho oddelenie ako Božieho ľudu, mal a malo naplniť túto úlohu, vidíme z kontextu starozmluvných Písem). Hospodár najprv posielal svojich sluhov (proroci, skutoční Boží služobníci) po úrodu. Boli zbití a zabití. Hospodár potom poslal svojho jediného a milovaného syna (Pán Ježiš Kristus). Vinári syna zabili. Toto je obraz toho, aký postoj zaujal izraelský národ ako celok (so svojimi vodcami) k svojmu Bohu v histórii a v čase príchodu Pána Ježiša Krista. Výsledkom je, že hospodár príde súdiť a týchto vinárov zahubí, a vinicu dá do prenájmu iným vinárom, ktorí budú odvádzať úrodu hospodárovi. Toto je obraz toho, že Židia ako národ odmietli Ježiša Krista (pri jeho prvom príchode) a odmietli spasenie skrze evanjelium milosti, a tak spasenie prešlo ku pohanom, ktorí dovtedy ako národy neboli Božím ľuďom.

Aké je z tohto podobenstva ponaučenie pre nás jednotlivcov? – Boh vyhľadáva u Božieho ľudu ovocie, Boží ľud berie na zodpovednosť podľa ovocia.

Keď sa na tieto dve podobenstvá pozeráme vo svetle novozmluvných Písem a vo svetle Novej zmluvy (zmluvy milosti), tak rozumieme, že vyvolenie izraelského národa je vyvolenie národa ako celku, nie vyvolenie jednotlivcov

na spasenie. Preto celý národ Izrael je Boží ľud, ale nie v takom zmysle, že každý jeden Izraelita (Žid) je spasený. Len tí zo Židov, ktorí mali (v čase medzi Abrahámom a príchodom Krista) spasiteľnú („abrahámovskú“) vieru, boli skutočne Božím ľudom v novozmluvnom zmysle, v spasiteľnom zmysle. Týchto novozmluvných spisov označujú ako ostatok (zostatok), pozri Rímskym 9:27. Lebo nie všetci, ktorí sú z Izraela (z izraelského národa), sú Izraelom (skutočným pravým spaseným Božím ľudom), pozri Rímskym 9:6. Skutočný Boží ľud sa skladá zo spasených Židov a zo spasených pohanov – niet Žida ani Gréka (Galatským 3:28, Rímskym 1:16, 10:12, Kolosenským 3:11, 1. Korintským 1:23-24) – spasenie je v celej histórii ľudstva, ako do zástupnej obete Krista, tak aj po nej, len a len zo samotnej viery (Židom 11) – a v novozmluvnej dobe sa nazýva Cirkev (všetci spasení kresťania).

V našom prvom podobenstve o vinici (Izaiáš 5) to znamená, že nie každý, kto bol vzatý do Babylonského zajatia, bol zatratený. Aj keď Izrael ako celok je vykreslený v Izaiášovi 5 ako vinica, ktorá nedoniesla ovocie a bola spustošená, neznamená to, že žiaden jednotlivec – Izraelita, Boha neposlúchal a Bohu nepatril skrze vieru a poslušnosť.

To isté platí aj o druhom podobenstve o vinici (Matúš 21). Aj keď kráľovstvo Božie (vinica) bolo Ži-

dom odňaté a bolo dané pohanom, vidíme mnoho učeníkov Židov, ktorí uverili v Pána Ježiša Krista a boli vierou spasení. V takýchto podobenstvách musíme dávať pozor na to, čo je vzťahnuté na jednotlivcov a čo na nejakú skupinu (národ) ako celok, aby sme podobenstvo správne vyložili.

Tieto dve podobenstvá sa týkajú izraelského národa ako celku. Avšak *poučenie o ovoci a aplikácia do života sa týka rovnako aj nás, ktorí sme Božím ľudom dnes, v čase milosti, v čase cirkvi.*

Všimnime si, ako je pri príchode Pána Ježiša opakovane konfrontované falošné uistenie a falošná bezpečnosť Židov, že sú Boží ľud. Spoliehajú sa na to, že sú pred Bohom na poriadku, že obstoja, pretože majú otca Abraháma, pretože majú obriezku, pretože majú Mojžiša. Pán Ježiš (ešte skôr aj Ján Krstiteľ) ich konfrontujú a vyvádzajú z omylu: *len tí, ktorí donášajú pravé ovocie Božieho ľudu, sú pravým Božím ľudom.*

„Neste tedy ovocie, hodné pokánia a nedomnievajte sa, že môžete v sebe hovoriť: Veď otca máme Abraháma! Lebo vám hovorím, že Bôh môže z týchto kameňov vzbudiť Abrahámovi deti. A už aj je sekera priložená na koreň stromov; každý tedy strom, ktorý nenesie dobrého ovocia, sa vytína a hádza na oheň“ Matúš 3:8-10.

Strom, ktorý nenesie dobré ovocie, a preto je spálený na ohni, nás posúva naspäť ku nášmu po-

dobrenstvu z Jána 15. Vráťme sa teda teraz po tomto dlhšom úvode k nášmu textu o pravom viniči a letorastoch. V starozmluvných spisoch je ako vinič zobrazený izraelský národ. Vinič je zdrojom poznania Boha a ovocie, ktoré mal priniesť, je ovocie spravodlivosti, svätosti a pravej bohoslužby, a v konečnom dôsledku aj privedenia národov (pohanov) k poznaniu Boha a k donášaniu dobrého ovocia.

V predchádzajúcich dvoch podobostenstvách sme videli, ako izraelský národ (ako vinič v prvom podobostenstve, ako vinári-nájomníci v druhom podobostenstve) hrozne zlyhal. Preto Božie slovo v Jánovi 15 kladie veľký dôraz na to, že pravým viničom v skutočnosti je Pán Ježiš Kristus. Kristus je tým pravým zdrojom poznania Boha a tým pravým zdrojom pre donášanie pravého, dobrého ovocia, ako aj zdrojom spasenia národov.

Aby letorast (človek) mohol donášať ovocie, musí byť napojený na pravý vinič (Pán Ježiš). Letorast nenapojený na vinič nedonesie hrozňá, človek nenapojený na Krista nedonesie pravé a dobré ovocie. Boh-Otec, vinár, čistí letorasty donášajúce ovocie, aby donášali ešte viac. Tie, ktoré nenesú ovocie, odrezáva a skončia na ohni. Posolstvo a učenie tejto pasáže je nasledovné:

1. Len ten, kto donesie pravé a dobré ovocie, patrí do Božieho ľudu a má spasenie.

2. Pravé a dobré ovocie môže doniesť a donesie len ten, kto je a zostane napojený na Krista.
3. Kto nie je napojený na Pána Ježiša, nemôže doniesť a nedonesie ovocie, ktoré by Boh prijal.
4. Kto nedonesie pravé a dobré ovocie, skončí pod Božím súdom.
5. Bez Pána Ježiša Krista nemôžeme nič robiť, nemôžeme žiť spravodlivo a konať spravodlivosť, nemôžeme sa posväcovať, nemôžeme Bohu opravdovo slúžiť.
6. Kto nezostane v Kristovi až do konca, skončí na Božom súde.

Hĺbka a sila tohto podobostenstva spočíva aj v tom, že na rozdiel od iných stromov, keď vinič nedonesie ovocie, jeho drevo nie je súčasťou ani len na žiadny drevársky výrobok, a preto sa páli na ohni – pozri Ezechiel 15.

Tento text z Božieho slova nás môže poriadne vystrašiť. Môžem byť človekom, ktorý hľadá Boha a ešte nemá istotu, či ho už našiel a či mu patrí. Môžem byť človekom, ktorý zápasí s pochybnosťami na svojej ceste nasledovania Boha. Môžem byť človekom, ktorý vidí vlastnú nedostatočnosť, prípadne vlastné prehry s hriechom, a jeho ovocie sa mu zdá nedostatočné. Môžeme sa obávať, či nám sa nestane to, že vinár nás odreže ako letorast a hodí na oheň. Môžeme si klásť otázku, či spasený človek môže spasenie stratiť a skončiť v zatratení. Je preto veľmi dôle-

žité, aby sme správne tomuto textu rozumeli. Spôsob, akým je písaný, je primárne určený pre Židov, z dôvodu ich falošného spoliehania sa na to, že sú Božím ľudom, ako sme to rozoberali v predošlých dvoch podobenstvách.

Na rozdiel od predošlých dvoch podobienstiev, v tomto (Jn 15) je dôraz kladený na jednotlivca (letorast), nie na národ ako celok. Tento text učí o spasení a o Božom súde, ale nepozera sa na spasenie a na súd cez ospravedlnenie (ako sme na to my pohania zvyknutí z Pavlových [Pavol je apoštolom pohanov] novozmluvných spisov), ale sa pozerá na spasenie a na súd cez ovocie ospravedlnenia, ovocie spasenia, ovocie znovuzrodenia. Hovorí jazykom napojenia sa na Pána Ježiša Krista a jazykom zotrvania v Kristovi. Teda *tento text platí rovnako aj pre kresťanov (cirkev) dnes.*

Ako sa môže človek napojiť na Pána Ježiša? Z novozmluvných Písem vieme, že jedine samotnou vierou v to, kto je Pán Ježiš (On je Kristus Spasiteľ, večný nestvorený Boží Syn, ktorý sa stal človekom, vzal ľudské telo, ale bez hriechu, stal sa druhým a posledným Adamom) a v to, čo pre nás vykonal

(zástupne za nás dokonale naplnil celý Boží zákon, a tak je jeho spravodlivosť počítaná nám veriacim v Neho, a zástupne za nás vzal na kríži trest smrti za hriech, ktorý požaduje Boží zákon, a tak sme my veriaci v Neho prešli zo smrti do života a už neprídeme na súd).

Ako môžem a musím zostať napojený na Pána Ježiša Krista? Božou milosťou skrze vytrvávajúcu vieru, pričom prostriedkami tejto milosti sú najmä: (a) čítanie a počúvanie Božieho slova, (b) stíšenia a oddeľovanie si času pre Boha, premýšľanie nad Božím slovom, nad stvorenstvom, nad Božími cestami a Božími zaslúbeniami, (c) modlitba v komôrke a aj verejne spoločne s ďalšími veriacimi, (d) napojenie sa na miestny zbor, kde môžem rásť a byť budovaný, mať spoločenstvo, byť napomínaný, slúžiť, (e) uctievanie Boha, (f) praktická služba pre kráľovstvo Božie (dám k dispozícii svoj čas a svoje prostriedky, podielam sa na službe miestneho zboru, ...)

Čo robiť, ak som sa našiel ako nedostatočný? Čiň pokánie a vráť sa ku všetkému, čo súvisí s napojením sa na Krista. Zober to vážne už dnes – pozri Lukáš 13:6-9.

Peter Vajda

Do veľkej miery úspech [služby] závisí na čistote nástroja. Nie sú to veľké talenty, ktoré Boh požehnáva... ale omnoho viacej veľká podobnosť Ježišovi! Svätý služobník je mocnou zbraňou v rukách Boha!

Robert Murray McCheyne

Pravý vinič a odrezané letorasty

Ja som ten pravý vinič a môj Otec je vinár. Každý letorast, ktorý nenesie na mne ovocia, odrezuje, a každý, ktorý nesie ovocie, čistí, aby doniesol viacej ovocia. Vy ste už čistí pre slovo, ktoré som vám hovoril. Zostaňte vo mne a ja vo vás; ako letorast nemôže niesť ovocie sám od seba, keby nezostal na viniči, tak ani vy, keby ste nezostali vo mne. Ja som vinič, vy ste letorasty. Kto zostáva vo mne a ja v ňom, ten nesie mnoho ovocia, lebo bezo mňa nemôžete nič robiť. Keby niekto nezostal vo mne, vyhodí sa von ako letorast a uschne, a zoberú ich a hodia na oheň, a budú horieť.

Ján 15:1-6

Hlavnou témou podobenstva o pravom viniči a letorastoch je nesenie ovocia a zostávanie v Pánovi Ježišovi Kristovi, ako je to ukázané v článku „Pravý vinič a letorasty“ (str. 36). V Starej zmluve je obraz viniča používaný na izraelský národ. Na tomto mieste Pán Ježiš vysvetľuje, že v skutočnosti tým pravým viničom je On sám, a že učeníci sú letorasty, pričom Boh Otec je vinár, ktorý sa o vinič stará tak, aby výsledkom bolo mnoho ovocia, pričom niektoré letorasty čistí a iné odrezáva. V tomto podobenstve sú dva druhy letorastov. Jedni letorasty donášajú ovocie, tie potom Boh čistí, aby donášali ešte viac ovocia. Druhé letorasty ovocie nedonášajú, tie Boh odrezáva, nechá uschnúť a sú spálené.

Hlavnou myšlienkou a poučením je to, že len ten, kto zostáva v Ježišovi Kristovi (a Ježiš Kristus v ňom), a zostane až do konca, bude prinášať ovocie a donesie ovocie. Bez zostania v Ježišovi nie je možné priniesť (donášať) ovocie. Bez Ježiša

nemôžeme nič činiť. V súvislosti s týmto miestom prirodzene vyvstáva otázka, aký je vzťah tohto textu k otázke spasenia. Kľúčom k porozumeniu tejto súvislosti je porozumenie toho, čo v tomto podobenstve znamená spojenie letorastov s viničom a čo znamená spálenie letorastov nedonášajúcich ovocie.

Som presvedčený, že spálenie letorastov v tomto podobenstve znamená konečný súd (večné zatratenie) podobne ako v ostatných Ježišových vyučovaniach a podobenstvách na túto tému (štvoraká pôda, pšenica a kúkol,...). Snáď najťažšie je porozumieť, čo znamená v tomto podobenstve spojenie letorastov s pravým viničom. Som presvedčený, že toto spojenie znamená úzky vzťah a blízky kontakt s Pánom Ježišom, chodenie s Ježišom, učeníctvo v škole Pána Ježiša, ale neznamená automaticky (nevyhnutne) spasiteľné prepojenie s Ježišom skrze vieru. Uvediem dôvody, pre ktoré som o tom presvedčený:

1. V tomto podobenstve máme dva druhy letorastov. Všetky letorasty (učenici, nasledovníci Pána Ježiša) sú najprv spojené s viničom (Pán Ježiš). Výsledok spojenia je ale dvojaký. Jedni letorasty doniesli ovocie a vinár (Boh Otec) ich čistí a donášajú ešte viac. Druhé letorasty tiež boli vo viniči, ale nedoniesli ovocie, sú odrezané od viniča (Boh ich odreže) – teraz už vôbec nemôžu doniesť ovocie, lebo už nie sú vo viniči – uschnú a sú spálené ohňom.

Do tohto podobenstva zrazu akoby z ničoho nič (avšak v súvislosti s čistením letorastov donášajúcich ovocie) vstupuje veta „*Vy ste už čistí pre slovo, ktoré som vám hovoril*“. Toto nás prepája s textom Ján 13:10-11 „*Ježiš mu riekol: Ten, kto je umytý, nepotrebuje iného, len aby si umyl nohy, lebo je celý čistý. Aj vy ste čistí, ale nie všetci. Lebo znal svojho zradcu, a preto povedal: Nie všetci ste čistí*“. Som presvedčený, že „čistý“ znázorňuje spasiteľné prepojenie s Ježišom – to sú tí učenici, ktorí sú pripodobnení letorastom donášajúcim ovocie, ktoré sú Bohom čistené. Letorasty, ktoré skončia na ohni, nie sú opísané ako „čistí“, teda neboli spasiteľne prepojené s pravým viničom. Preto v podobenstve o pravom viniči a letorastoch spojenie letorastov s viničom nepredstavuje spasiteľné spojenie, ale spojenie v zmysle chodenia s Ježišom, nasledovania Ježiša, učeníctvo. Tí učenici, ktorí donesú ovocie, tým prinesú dôkaz,

že sú spasiteľne spojení s Ježišom skrze vieru v neho. Tí učenici (tie letorasty), ktorí skončia neplodní a na ohni, chodili s Ježišom iba po určitý bod, nasledovali Ježiša iba po určitý bod, boli učenici iba navonok (najvypuklejší prípad letorastov nakoniec spálených je Judáš) a to, že neboli spasiteľne spojení s Ježišom, sa ukáže až podľa toho, že nedoniesli ovocie (napriek tomu, že boli medzi Ježišovými nasledovníkmi [navonok] a učeníkmi [navonok]), a vezmú spravodlivý Boží trest. Takýto „typ neplodných učeníkov“, učeníkov a nasledovníkov iba navonok, je opísaný aj v Jánovom evanjeliu 6:59-66, kde vo verši 66 sa píše: „*Od tej chvíle odišli mnohí z jeho učeníkov nazad a necho dili viacej s ním*“.

Podobenstvo o viniči a letorastoch učí to isté, čo ostatné podobenstvá. Aj kúkoľ rastie na jednom poli spolu s pšenickou, podobá sa na ňu, a až pri žatve sa spozná rozdiel medzi pšenickou a kúkoľom. Aj druhá a tretia pôda prijala semeno od rozsievачa a na rozdiel od prvej pôdy rastlina vzišla a istý čas vyzerala rovnako ako tá, ktorá doniesla ovocie (štvrtá pôda). Pšenica predstavuje spasiteľné spojenie s Ježišom, kúkoľ nie. Štvrtá pôda predstavuje spasiteľné spojenie s Ježišom, ostatné tri pôdy nie.

2. Nezabúdajme, že hlavným poslanstvom tohto vyučovania je donášanie ovocia. Preto aj aplikácia pre kresťanov dnes je (a na každý deň): Aby si mohol donášať

ovocie, musíš zostať v Kristovi. Centrálne sa opakuje myšlienka a slová „donášať ovocie“ a „zostať v Kristovi“. Toto podobenstvo nie je zamerané na vyučovanie o spasení skrze ospravedlnenie samotnou vierou a na zotrvanie vo viere a zachovanie svätých, ale je zamerané primárne na donášanie ovocia, a sekundárne na to, že spasenie sa viditeľne pozná podľa doneseného ovocia.

3. Ak by sme prijali predstavu, že spojenie letorastov s viničom predstavuje spasiteľné spojenie a pálenie letorastov predstavuje večný trest, potom nám z toho vyjde nasledovný scenár: Učeník je spasený vierou v Ježiša Krista (spasiteľne spojený s Ježišom), ale nedonáša žiadne ovocie, preto ho Boh Otec odreže od Ježiša, učeník duplom nedonesie žiadne ovocie, uschne, vezme spravodlivý Boží trest, večné zatratenie. Tento scenár ide proti všetkému, čo nás učí Nová zmluva o evanjeliu, o spasení z milosti skrze vieru. Ak je niekto spasiteľne spojený s Ježišom, Ježiš je zárukou jeho spasenia (Ján 10.

a 17. kap., Rímskym 5:10, atď.). Ak je niekto spasiteľne spojený s Ježišom – on v Ježišovi a Ježiš v ňom – má dar Ducha, má Ducha Kristovho (Rímskym 8:9). Nová zmluva nepozná nič také, že by niekto mal Ducha Kristovho, ale nepri-niesol ovocie Ducha. Znovuzrodený človek, človek s obriezku srdca je vnútorne Bohom premenený skrze Ducha práve na to, aby bol novým stvorením žijúcim nový život a prinášajúcim ovocie Ducha (Galatským 5:22), pričom práve Boh sám pôsobí skrze svojho Ducha u znovuzrodeného človeka aj chcenie aj činenie (Filipským 2:13).

Pre úplnosť ešte spomeniem, že je rozšírený aj výklad (s ktorým sa nestotožňujem), že spojenie letorastov s viničom predstavuje spasiteľné spojenie, ale pálenie letorastov na ohni nepredstavuje večné zatratenie, ale „spasenie ako cez oheň“ na súdnej stoličici Kristovej (1. Korinským 3:15), prípadne aj vydanie na záhubu (smrť tela) v zmysle smilníka v Korinte (1. Korinským 5:5).

Zhrnutie: V podobenstve o pravom viniči a letorastoch spojenie letorastov s viničom predstavuje blízky kontakt s Ježišom a s evanjeliom, ktorý v prípade mnohých, ale nie všetkých, znamená spasiteľné spojenie s Ježišom skrze vieru v evanjelium. Toto podobenstvo je obrovským varovaním pre tých, ktorí navonok sa javia ako kresťania, zmýšľajú o sebe ako o kresťanoch, sú v cirkvi (sú spomedzi nás, ale nie sú z nás), avšak nie sú spasiteľne spojení s Kristom skrze vieru v evanjelium milosti, neprinášajú ovocie Ducha. To, či niekto takým Božím dieťaťom je, sa spozná podľa ovocia a vytrvania až do konca.

Peter Vajda

Drahí bratia a sestry v Pánovi!

Narodila som sa v roku 1963 a s radosťou vám niečo o sebe píšem. Som matka štyroch detí. Pochádzam z katolíckej rodiny, bola som teda nábožensky vychovávaná, ale boli to len náboženské tradície: prijímanie, birmovka, sem-tam spoveď. I keď som na veľké sviatky do kostola chodila, pretože ma rodičia nútili, nič som z toho nemala.

Ako mladá som bola spokojná so svojím životom. Veľmi rada som chodila na diskotéky, medzi mladých a myslela som si, že celý svet patrí mne. V 23 rokoch som sa vydala a mala som prvé dieťa, ale moje predstavy o šťastí sa mi zrútili.

Samozrejme i manžel bol neveriaci i keď od malička nábožensky vychovávaný tak isto ako aj ja. Ale bolo to ako „stavanje na piesku“. Po pár mesiacoch sme si prestali rozumieť. Pretože manžel holdoval alkoholu a ja, ako každá neveriaca manželka, som sa len tak nenechala, a tak boli hádky a krik na dennom poriadku. Až raz, môj brat prišiel k nám pozrieť syna a spýtal sa ma, ako to rozprávam, či musím stále hrešiť a fajčiť jednu cigaretu za druhou. Pozrela som na neho, čo to hovorí, čo sa s ním robí. Keď mi potom vydal svedectvo ako uveril, ešte som tomu veľmi nerozumela, ale sledovala som jeho život a videla som, že u neho nastali zmeny.

Po nejakom čase mi priniesol Bibliu, ktorú som začala čítať od začiatku až po kapitolu, kde sa píše, že Pán Boh začal ľutovať, že

stvoril človeka (1. M 6:6). Pri tomto čítaní som zosmutnela a začala som sa nad sebou zamýšľať. Ako som Bibliu čítala ďalej, Svätý Duch ma začal obviňovať a ja som začala vidieť svoje hriechy, o ktorých som vedela, že ich musím opustiť.

Cigarety, zábavy, nadávky a svetské radovánky u mňa začali strácať hodnotu. Pán mi ukázal, aká som bola zlá ku svojej staršej, ale s tým som už nič nevedela urobiť, lebo ona bola už mŕtva, a tak som kvôli tomu často plakala a prosila Pána o odpustenie. Brat videl, ako žijeme, a tak ma povzbudzoval, aby som sa modlila, že to bude dobré, a pri jednej príležitosti ma vzal do zhromaždenia. Tam som počula veľa svedectiev, Slovo Božie ku mne silno hovorilo. Mala som možnosť hovoriť i s kazateľom, ktorý mi vysvetľoval spásu a prijatie Pána Ježiša do svojho srdca. Následne som to aj urobila. Dostala som takú veľkú radosť, že už som sa nebála ísť domov kvôli tomu, čo bude, ak bude mať manžel vypité. Dokonca som mu povedala, že ak ma ešte inokedy pustí na také zhromaždenie, kúpim mu liter vína.

Sama som sa čudovala tomu, čo hovorím, pretože alkohol mi vadil. Tým nechcem povedať, že potom mi to už nevadilo, dokonca doteraz alkohol nenávidím, ale bola by som dala čokoľvek za to, aby som mohla chodiť častejšie do zhromaždenia. (Pritom mi treba povedať, že pre mňa ako svetského človeka tiež nebolo problémom na zábavu dať si pohárik, dva-tri, i viac.) Keď som to povedala manželovi, nechápal, čo hovorím, no moje srdce horelo radosťou.

Narodilo sa nám druhé dieťa, potom tretie. Manžel pil naďalej, hádali sme sa, ale ja som sa za neho stále modlila, i malé deti som tak učila, pretože som silne verila, že keď budeme prosiť Pána Boha, vypočuje nás. Žiaľ, na zhromaždenie som sa dostala málokedy, pretože brat s manželkou sa odsťahovali do Čiech.

Raz k nám prišla kamarátka zo susednej dediny a hovorila, že chodí do kostola a tam u nich je vraj veľmi dobré kázanie a farár všetko veľmi dôkladne vysvetlí. Začalo ma to pritahovať a manžel povedal, že také niečo môže byť aj u nás. Ale ešte ani sám nevedel, akú vážnu vec povedal. Chcel mi urobiť radosť, a tak so mnou šiel za naším farárom. Keď sme mu vysvetlili, čo chceme (či by nám nevysvetľoval Bibliu), s údivom na nás pozrel a povedal, aby sme prišli o dva týždne. Keď sme prišli, znova to boli ďalšie dva týždne, a takto nás viackrát odmietol. Stra-

tili sme trpezlivosť a začali sme hľadať inde.

Raz pri čítaní časopisu *Život* som si všimla zopár poznámok o Pánovi Ježišovi a v prípade záujmu dozvedieť sa niečo viac o Pánovi bol tam aj kontakt na JPK. Mala som veľa otázok, a tak som hneď napísala a aj to, že by som chcela mať také zhromaždenie doma. Hneď mi odpísali. Zhodou okolností boli tam mladomanželia, ktorí túto prácu chceli vykonávať. Keď mali prvýkrát prísť, satan zapracoval tak, že sme sa s manželom tak veľmi pohádali, že som sa zbalila, vzala tri deti a v noci utiekla do Nitry za rodinou.

Pretože v noci autobus z Nitry do vedľajšej dediny, kde bývala moja rodina, už nešiel, na železničnej stanici nás jedna milá železničiarka zamkla a tam sme prespali. Ráno sme išli k mojej tete, ktorá nás prichýlila. O tri dni prišiel pre nás brat, aby som sa pobalila a išla domov, vraj je s jeho manželkou dohodnuté, že môžem u nich bývať.

Keď sme prišli domov, mama mi hovorila, že boli u nás nejakí ľudia kvôli nejakému zhromaždeniu. Keď som to počula, od radosti som bratovi povedala, aby sa nehneval, ale ja nikam nejdem, chcem zostať doma. Brat sa na mňa pozrel a povedal: „Ty si sa zbláznila. Chceš takto ďalej žiť?“ Keď som mu povedala, čo je vo veci, ako sa teším na kresťanov, a že chcem bližšie poznať Pána Ježiša, pocho-

pil. Začalo sa u mňa plniť slovo: „Hľadajte najprv Kráľovstvo Božie a Jeho spravodlivosť a všetko ostatné vám bude pridané“. Napísala som tým ľuďom, teraz sú to už brat a sestra Zoltán a Ildikó, kedy by mohli znova prísť. Odpísali, že ihneď. Ja som skákala od radosti a oni tak isto, čo sme sa o sebe neskôr dozvedeli.

Ako sme začali mávať zhromaždenie, uverili i moje deti a manžel. Keď sme predtým išli do mesta na nákup, manžel ma zvykol niekde pri pive čakať, kým som nakúpila. A teraz, asi po troch mesiacoch zhromaždenia, keď sme išli do mesta na nákup a ja som sa ho pýtala, či si niečo prosí, odpovedal mi, že nič, že nie je smädný. Prekvapila som sa, že nepýta ani pivo ani iný alkohol. Keď som jedla rožok so šalátom, nevedela som prehltnúť, lebo sa mi od radosti hrnuli slzy do očí a myslela som si, že sa mi sníva, pričom som sa bála, že sa z toho sna zobudím.

No nestalo sa tak, vďaka Pánu Bohu, pretože keď manžel uveril, v jeden deň prestal fajčiť a piť. (To

by vám lepšie porozprával on.) Pán ma vypočul, bol to pre mňa zázrak. Na Vianoce, keď manžel prvýkrát povedal, že sa spolu pomodlíme, som zase od prevape-
nia plakala od radosti. Manžel, ktorý mi kedysi páčil všetky kresťanské knižky, ktoré našiel, teraz sám rozdáva brožúrky a svedčí. Teraz nám Pán dal takú lásku, že sa máme radšej ako predtým. Neustále za to chválim Pána, keď o ňom počujem slovo aj cez rozhlasové vysielanie. Srdce mi horí radosťou. Nosím kresťanské knižky do obchodu, do zdravotníctva. Zdá sa mi to málo, lebo stále túžim pre Neho viac pracovať. S manželom sme boli zopárkrát svedčiť v domove dôchodcov. Tiež sme im premietli film Ježiš.

Odvtedy prešlo už jedenásť rokov. Tí manželia k nám už nechodia, pretože sa odsťahovali. Teraz k nám raz do mesiaca chodí niekto z AC a niektoré pondelky evanjelický farár.

Na záver ešte niečo o mne. Milujem Pána, chválospevy, počúvať Božie slovo, pracovať pre Neho.

Vaša Viera Krkošová

Pokyny

pre autorov článkov (rukopisov) pre uverejnenie v časopise Solas

Príspevky spracujte v elektronickej forme a zasielajte ako prílohu e-mailovej pošty na adresu redakcia.solas@solas.sk v niektorom z týchto formátov: Rich Text Format (rtf), MS Word 97 – 2003 (doc), MS Word 2007 (docx), OpenOffice (sxw, odt). Píšte 12 bodovým písmom *Times New Roman*.

Uvedte vždy svoje plné meno, kontaktnú (spätnú) adresu a telefonický kontakt (adresu a kontakt nezverejňujeme). Uvedte meno alebo literárnu skratku, ktorá má byť uvedená na mieste autora článku.

Text neformátujte, ani nečísľujte strany! Nepoužívajte podčiarknuté písmo! Nepoužívajte orámovanie! Text príspevku ponechajte v jednoduchej (nenaformátovanej) textovej forme!

Ak sa jedná o preklad alebo prevzatý článok, uveďte vždy zdroj (miesto), kde bol článok pôvodne publikovaný, súhlas vydavateľa k prekladu do slovenčiny a k publikovaniu.

Informujte redakciu o tom, či článok už bol niekde publikovaný alebo zverejnený na web stránke alebo ho chcete publikovať aj v inom časopise.

Uzavierka čísla je vždy v posledný deň mesiacov: december, marec, jún, september. Vaše listy, ohlasy, svedectvá, postrehy, poznámky, pripomienky k časopisu posielajte na poštovú adresu redakcie: **Redakcia Solas, Smreková 11, 010 07 Žilina 7**, na horeuvedenú e-mailovú adresu redakcie alebo ako SMS správu na číslo 0904-287 283.

Odkazy na biblické texty

Žiadame autorov a prekladateľov, aby sa pri písaní a spracovaní článkov v odkazoch na biblické texty riadili nasledovnými pokynmi. V textoch článkov používame preklady Biblie podľa profesora Roháčka (označenie: Roh alebo Roháček) a preklad Slovenskej evanjelickej cirkvi a. v. (označenie: ECAV).

Odkaz na knihu

Knihu označte názvom alebo skratkou podľa zoznamu uvedeného nižšie. Odkaz na knihu píšete normálnym písmom (nie tučným a ani kurzívou), teda typom písma, akým je napísaná táto veta.

Odkaz na kapitolu a verš

Za názvom knihy uveďte číslo kapitoly a číslo verša. Odkaz na kapitolu a verš píšete normálnym písmom (nie tučným a ani kurzívou), teda typom písma, akým sú napísané číslce v tomto odstavci. Medzi číslo kapitoly a číslo verša vložte dvojbodku. *Príklad.* Odkaz na „7. verš druhej kapitoly prvej knihy Mojžišovej“ zapíšeme nasledovne: 1. Mojžišova 2:7 alebo 1. M 2:7.

V prípade, že odkazujete na verše, ktoré idú za sebou, za dvojbodkou uveďte prvý a posledný verš textu oddelený spojovníkom. *Príklad.* Odkaz na „7. až 10. verš druhej kapitoly prvej knihy Mojžišovej“ zapíšeme nasledovne: 1. Mojžišova 2:7-10 alebo 1. M 2:7-10.

V prípade, že odkazujete na verše, ktoré idú za sebou a ešte na jeden alebo niekoľko samostatných veršov, čísla samostatných veršov pridajte k predchádzajúcim veršom so znamienkom plus. *Príklad.* Odkaz na „7. až 10. verš a 18. a 25. verš druhej kapitoly prvej knihy Mojžišovej“ zapíšeme nasledovne: 1. Mojžišova 2:7-10+18+25 alebo 1. M 2:7-10+18+25.

V prípade, že odkazujete na súvislý text, ktorý začína v jednej kapitole a končí v nasledujúcej kapitole, uveďte kapitolu a začiatkový verš textu, potom spojovník a kapitolu a posledný verš textu. *Príklad.* Odkaz na text, ktorý začína „7. veršom druhej kapitoly prvej knihy Mojžišovej a končí 13. veršom tretej kapitoly“ zapíšeme nasledovne: 1. Mojžišova 2:7-3:13 alebo 1. M 2:7-3:13.

Podľa toho, ako si vyžaduje kontext alebo text článku, odkaz na biblické miesto uvádzajte alebo neuvádzajte v zátvorke.

Keď biblický verš priamo a doslovne citujete napíšte ho kurzívou (italikou) a v úvodzovkách a odkaz na miesto, kde

sa nachádza, uveďte v zátvorke normálnym písmom. *Príklad.* „A Hospodin Boh utvoril Adama, človeka, vezmúc prach zo zeme a vdýchnuť do jeho nozdier dych života, a človek sa stal živou dušou“ (1. M 2:7, Roháček). Alebo: „vtedy Hospodin Boh stvárnil človeka z prachu zeme a vdýchol mu do nozdier dych života; tak sa človek stal živou dušou“ (Gn 2:7, ECAV).

Pri doslovnom citovaní biblických veršov môžete v zátvorke ešte uviesť aj z ktorého prekladu citujete. Keď citujete z prekladu prof. Roháčka uveďte: podľa prof. Roháčka alebo stručne: Roháček alebo Roh. Keď citujete z prekladu Slovenskej evanjelickej cirkvi a.v. uveďte: podľa ECAV alebo stručne: ECAV. *Príklady:* „A Hospodin

Bôh utvoril Adama, človeka, vezmúc prach zo zeme a vdýchnuť do jeho nozdier dych života, a človek sa stal živou dušou“ (1. M 2:7, Roháček). Alebo: „vtedy Hospodin Boh stvárnil človeka z prachu zeme a vdýchol mu do nozdier dych života; tak sa človek stal živou dušou“ (Gn 2:7, ECAV).

V prípade, že nastane iná situácia, použite kombináciu predchádzajúcich možností a príkladov. V číselnom označení kapitol a veršov nepíšte medzeru. Všetky čísla kapitol a veršov a znamienka píšete za sebou bez medzery.

Názvy biblických kníh a ich skratky

Pokyny autorom a prekladateľom do časopisu Solas

Skratky kníh sú uvedené v zátvorke

Knihy Starej Zmluvy (SZ):

1. Mojžišova (1. M) alebo Genesis (Gn), 2. Mojžišova (2. M) alebo Exodus (Ex), 3. Mojžišova (3. M) alebo Leviticus (Lv), 4. Mojžišova (4. M) alebo Numeri (Nu), 5. Mojžišova (5. M) alebo Deuteronomium (Dt), Jozua (Joz), Sudcov (Sud), Rúť (Rut), 1. Samuelova (1. Sam), 2. Samuelova (2. Sam), 1. Kráľov (1. Kra), 2. Kráľov (2. Kra), 1. Paralipomenon (1. Par) alebo 1. Krónická (1. Kron), 2. Paralipomenon (2. Par) alebo 2. Krónická (2. Kron), Ezdráš (Ezd), Nehemiáš (Neh), Ester (Est), Job (Job), Žalm (Ž), Príslovia (Pr), Kazateľ (Kaz), Pieseň Šalamúnova (PŠa) alebo Velpieseň (VeP), Izaiáš (Iz), Jeremiáš (Jer), Plač Jeremiášov (PJer) alebo Žalospevy (Žalosp), Ezechiel (Ez), Daniel (Dan), Hozeáš (Hoz) alebo Ozeáš (Oz), Joel (Joel), Ámos (Am), Obadiáš (Obd) alebo Abdiáš (Abd), Jonáš (Jon), Micheáš (Mich), Náhum (Nah), Habakuk (Hab) alebo Abakuk (Ab), Sofoniáš (Sof), Haggeus (Hag) alebo Aggeus (Ag), Zachariáš (Zach), Malachiáš (Mal).

Knihy Novej Zmluvy (NZ):

Evanjeliá: Evanjelium podľa Matúša = Matúš (Mt), Evanjelium podľa Marka = Marek (Mk), Evanjelium podľa Lukáša = Lukáš (Lk), Evanjelium podľa Jána = Ján (Jn).

Skutky apoštolov = Skutky (Sk).

Epištoly alebo listy: Rímskym (Rim), 1. Korinským (1. Kor), 2. Korinským (2. Kor), Galatským (Gal), Efezským (Ef), Filipským (Flp), Kolosenským (Kol), 1. Tesalonickým (1. Tes), 2. Tesalonickým (2. Tes), 1. Timoteovi (1. Tim), 2. Timoteovi (2. Tim), Titovi (Tit), Filemonovi (Flm), Židom (Žd), Jakobov alebo Jakubov (Jak), 1. Petrov (1. Pet), 2. Petrov (2. Pet), 1. Jánov (1. Jan), 2. Jánov (2. Jan), 3. Jánov (3. Jan), Júdov (Jud).
Zjavenie Jána = Zjavenie (Zj).

Časopis Solas vydáva občianske združenie Solas.

Je evidovaný Ministerstvom kultúry SR pod číslom EV 22/08.

Zodpovedný redaktor: Drahoslav Vajda.

Vychádza štyrikrát za rok. Je nepredajný.

Solas

je neziskové kresťanské
občianske združenie

Názov združenia a názov časopisu treba jednoducho prijímať ako pomenovanie, aj keď oba chcú pripomínať päť reformačných „sola“ („jedine“). Slovo SOLAS sa ukáže aj pri vhodnom usporiadaní týchto piatich reformačných prehlásení

SOLA SCRIPTURA
SOLUS CHRISTUS
SOLA GRATIA
SOLA FIDE
SOLI DEO GLORIA

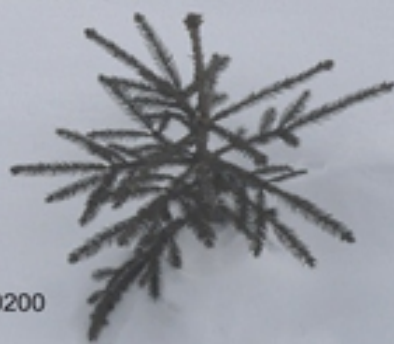
Vo farebnom prevedení logo je predstavené v piatich farbách. Päť farieb poukazuje na periodicitu časopisu. Časopis *Solas* je štvrťročník a každá farba charakterizuje iný štvrťrok (obdobie): zelená - jar, oranžová - leto, hnedá - jeseň a modrá - zimu. Piata farba (fialová alebo strieborná) je rezervovaná pre mimoriadne číslo.

www.solas.sk

Svoje pripomienky, postrehy, odkazy, články, svedectvá nám napíšte na adresu redakcie alebo na e-mailovú adresu solas@solas.sk. Telefonujte alebo posielajte SMS správy na číslo 0904 287283.

Redakcia Solas
Smreková 11
010 07 Žilina 7
Slovensko

Svoje dobrovoľné finančné príspevky a dary môžete posielat' na VÚB Žilina, číslo účtu: 2486916455/0200

Jedine Bohu patří sláva

Časopis Solas je, alebo sa môže stať, aj Vaším časopisom. Čítajte, rozširujte, podporujte ho. Prispievajte svojimi článkami, svojím svedectvom. Podporujte ho modlitebne, podporujte ho finančne.

Váš príspevok je formou podpory dobrej zvesti.